

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

Aika 04.10.2021 15:30 - 18:35
Paikka Fellmannia, Ars ja Cultura / Teams

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Hildén Sirkku	puheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	I varapuheenjohtaja	
	Nieminen Mira	II varapuheenjohtaja	
	Bruneau Milla	III varapuheenjohtaja	
	Lampinen Minna	jäsen	
	Nieminen Erkki	jäsen	
	Putula Toni	jäsen	
	Ratia Jorma	jäsen	
	Kaikkonen Jouni	jäsen	
	Talja Martti	jäsen	
	Rostedt Juha	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	
	Timonen Pekka	kaupunginjohtaja, esittelijä	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	

Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	esteellinen § 386 klo 17.40-17.42
Alm Sari	konsernipalvelujohtaja	
Virkkunen Pekka	kaupunginlakimies	
Ruohonen Mirkka	viestintäjohtaja	
Mäki Janne	pöytäkirjanpitäjä	

Nimi	Tehtävä	Lisätieto
------	---------	-----------

Kaupunginhallituksen puolesta

Sirkku Hildén

Janne Mäki

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Minna Lampinen

Martti Talja

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 12.10.2021

Janne Mäki

kaupunginsihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 375	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 376	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 377	Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraaportti	6
§ 378	Tiedote jaostojen asioista	7
§ 379	Kaupunginvaltuuston 16.8.2021 kokouksessa tehtyjen päätösten laillisuuden tarkastaminen	8
§ 380	Talousarviomuutoksia vuoden 2021 talousarvioon, KV	9
§ 381	Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle teknisen ja ympäristölautakunnan päätöksestä 16.6.2021 § 102	20
§ 382	Valtuustoaloite: Lahti pyrkii tulevaisuudessa siihen, että Lahti on kaikkialta ja ympäri vuorokauden naisille turvallinen kaupunki KV	24
§ 383	Asemakaavan muutosehdotus A-2691d, Paavola, Onnelantie 2, entinen rukoushuone KV	32
§ 384	Työllisyyden kuntakokeilun määräaikaisten virkojen muuttaminen toistaiseksi voimassa oleviksi ja uusien omavalmentajien virkojen perustaminen	53
§ 385	Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1. - 31.8.2021	56
§ 386	Kuntien Tieran Oy:n pääomallainan sopimusehtojen tarkentaminen	58
§ 387	Kunnan keskusvaalilautakunnan kokoonpanon vv. 2021-2025 täydentäminen KV	63
§ 388	Kisapuiston alueen kehittäminen	67
§ 389	Tiedoksi merkittävät asiat	72
§ 390	Valtuustoaloite: Pyöräteiden talviharjausmenetelmät KV	74
§ 391	Valtuustoaloite: Hiekattomat kevyenliikenteen väylät KV	84
§ 392	Valtuustoaloite: Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja oppimisvajeen korjaaminen sekä lisätalousarvio KV	88
§ 393	Valtuustoaloite: Sosiaalisten taitojen ennaltaehkäisevää ryhmätoimintaa kouluihin KV	95

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 23

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.10.2021

§ 375

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.10.2021

nro 23

§ 376

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Minna Lampinen ja
Martti Talja.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 23

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.10.2021

§ 377

Konsernipalvelut/rahoituspalvelujen kassaraportti

35/02.00.01.00/2021

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

§ 378

Tiedote jaostojen asioista

36/00.01.01.01/2021

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi konserni- ja tilajaoston puheenjohtajan Jorma Ratian ja elinvoima- ja työllisyysjaoston puheenjohtajan Milla Bruneaun tiedote jaostojen asioista.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

§ 379

Kaupunginvaltuuston 16.8.2021 kokouksessa tehtyjen päätösten laillisuuden tarkastaminen

62/00.01.01.01/2021

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus toteaa, etteivät kaupunginvaltuuston kokouksessa 16.8.2021 tehdyt päätökset niiden laillisuuden suhteen anna aiheutta huomautuksiin.

Perusteluosa

Kaupunginvaltuuston kokouksesta 16.8.2021 laadittu pöytäkirja on nähtävänä konsernipalvelujen kansliassa ja internetissä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

§ 380

Talousarviomuutoksia vuoden 2021 talousarvioon, KV

1991/02.00.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja, Tiina Mörsky, p.050 358 6502

Laskentapäällikkö, Kati Helin, p.044 716 1059

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2021 talousarvion sitovat määrärahat, tuloarviot ja toimintakatteet ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.10.2021 alkaen seuraavat.” Esitetyt muutokset päivitetään tarvittavin osin käyttösuunnitelmiin.

Käyttötalousosan muutosesitykset

Konsernihallinnon palvelualue

Vähennetään konsernipalvelut vastualueen tuloja -0,43 milj. perustuen arvioon konserniyhtiöiden resurssivarauskorvauksista ja vähennetään menoja -0,20 milj. euroa koronapandemiaan varatusta kaupunkitasoisesta määrärahasta. Menojen vähennyksellä katetaan kaupungin rahoitusmenojen kasvu +0,20 milj. euroa, jolla tuetaan Lahden Jäähalli

Oy:tä koronapandemian aiheuttamien menetysten kompensoimiseksi.

Lisätään elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualueen, elinvoimapalvelut tuloja +0,60 milj. euroa, perustuen tulo-odotukseen maahanmuuttotyön korvauksista ja projektitoiminnan rahoitusosuuksista.

Vähennetään elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualueen, työllisyyspalvelut tuloja -0,70 milj. euroa ja lisätään menoja +2,96 milj. euroa. Esitetyt muutokset perustuvat koronapandemiasta aiheutuneeseen pitkäaikaistyöttömyyden lisääntymiseen ja vaikeutuneisiin työllistämistoimiin.

Konsernihallinnon palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä -3,29 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Konsernipalvelut vastuualue tuloarvio 7 433 200 euroa
- Konsernipalvelut vastuualue määräraha 60 506 500 euroa
- Elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualue, elinvoimapalvelut toimintakate 7 032 800 euroa
- Elinvoima- ja työllisyyspalvelut vastuualue, työllisyyspalvelut toimintakate 25 047 600 euroa

Sivistyksen palvelualue

Lisätään lasten ja nuorten kasvu vastuualueen menoja +3,00 milj. euroa, perustuen varhaiskasvatuksen kasvaneisiin palvelusetelikustannuksiin sekä palvelun piirissä olevien lasten määrän kasvuun.

Vähennetään osaaminen ja tieto vastuualueelta menoja -0,65 milj. euroa ja

lisätään osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen menoja +0,65 milj. euroa. Määrärahan siirto liittyy 1.6.2021 voimaan tulleeseen hallintosääntömuutokseen.

Vähennetään osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus tuloja -0,20 milj. euroa, perustuen kirjaston tulo-odotuksen heikkenemiseen ja vähennetään menoja -0,20 milj. euroa, joka kattaa tulo-odotuksen heikkenemisen.

Vähennetään liikunta ja kulttuuri vastuualueen tuloja -0,50 milj. euroa, perustuen koronapandemiasta aiheutuneisiin liikuntapaikkojen käyttörajoituksiin.

Sivistyksen palvelualueen palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä -3,50 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Lasten ja nuorten kasvu vastuualue tuloarvio 9 218 400 euroa
- Lasten ja nuorten kasvu vastuualue määräraha 188 161 600 euroa
- Osaaminen ja tieto vastuualue tuloarvio 217 000 euroa
- Osaaminen ja tieto vastuualue määräraha 8 993 600 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen tuloarvio 48 600 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen määräraha 9 941 000 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus tuloarvio 296 200 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus määräraha 5 389 600 euroa
- Liikunta ja kulttuuri vastuualue tuloarvio 1 567 600 euroa
- Liikunta ja kulttuuri vastuualue määräraha 30 225 300 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätään kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja

ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä tuloja +0,80 milj. euroa ja vähennetään menoja -0,40 milj. euroa. Muutoksilla katetaan koronapandemiasta aiheutuvaa joukkoliikenteen tulo-odotuksen heikkenemistä.

Vähennetään joukkoliikenteen tuloja -1,20 milj. euroa, perustuen koronapandemian aiheuttamiin lipputulomenetyksiin.

Kaupunkiympäristön palvelualueen muutoksilla ei ole tulosvaikutusta.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä tuloarvio 26 960 800 euroa
- Kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä määräraha 30 036 900 euroa
- Joukkoliikenne toimintakate 7 921 600 euroa

Tuloslaskelmaosan muutosesitykset

Lisätään kunnan verotuloarvioon +4,50 milj. euroa ja yhteisöverotuloarvioon +9,19 milj. euroa, perustuen arvioitua myönteisempään verotulokehitykseen. Kokonaisuudessaan verotulojen tuloarvio paranee +13,69 milj. euroa.

Lisätään valtionosuustuloarvioon +0,75 milj. euroa, perustuen OKM:n ja VM:n tekemiin oikaisupäätöksiin.

Lisätään muihin rahoitusmenoihin +0,20 milj. euroa, jolla tuetaan Lahden Jäähalli Oy:tä koronapandemian aiheuttamien menetysten kompensoimiseksi.

Sitovuustaso muutoksen jälkeen:

- Muut rahoitustulot ja -menot nettositovuus -12 409 000 euroa

Investointiosan muutosesitykset

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointituloja +0,20 milj. euroa ja investointimenoja +0,20 milj. euroa, perustuen Hennalan kasarmialueen hankekohtaiseen varaukseen.

Sitovuustaso muutosten jälkeen:

- Julkisen käyttöomaisuuden investointimenot 30 381 000 euroa

Rahoitusosan muutosesitykset

Lisätään antolainojen vähennyksiä +2,52 milj. euroa ja vähennetään antolainojen lisäyksiä -10,00 milj. euroa. Muutosten jälkeen antolainojen määrä pienenee -12,52 milj. euroa. Vähennetään pitkäaikaista lainanottoa - 23,66 milj. euroa. Edellä esitetyt muutokset perustuvat investointitason muuttuvuuteen sekä kaupungin kassan parantuneeseen tasoon.

Käyttösuunnitelmamuutokset

Kaupunginhallitus hyväksyy perusteluosassa esitetyt konsernihallinnon palvelualueen vakituiset hyväksymisoikeusmuutokset.

Toimintasäätömuutos

Kaupunkiympäristölautakunta on 1.9.2021 § 9 päättänyt vastualueiden nimimuutoksista. Muutos vaikuttaa myös sitovan tason nimeen. Uusi sitovataso on muutoksen jälkeen kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastualueet yhteensä (aiempi nimi:

maankäyttö ja aluehankkeet, kunnallistekniikka sekä rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä).

Perusteluosa

Vuoden 2021 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joihin liittyen on tehty päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Esitetyt käyttötalouden muutokset vähentävät tuloja -1,63 milj. euroa ja lisäävät menoja +5,16 milj. euroa. Vaikutus toimintakatteeseen on -6,79 milj. euroa. Esitetty investointimuutos lisää investointituloja ja -menoja +0,20 milj. euroa. Käyttötalouden muutokset katetaan verorahoituksen muutoksilla. Verotuloihin, valtionosuuksiin ja rahoitustuottoihin ja -kuluihin esitettyjen muutosten jälkeen vuosikate ja tilikauden tulos vahvistuvat +7,45 milj. euroa.

Sitovuustasojen muutokset on esitetty liitteessä 1. ja päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma liitteessä 2.

Käyttötalousosa

Konsernihallinnon palvelualue

Konsernipalvelut: Korvaukset konserniyhtiöiltä

Esitetään vähennettäväksi konsernipalvelujen vastuualueen tuloja -0,4 milj. euroa. Konserniyhtiöiden resurssivarauskorvauksia arvioidaan maksettavan vähemmän kuin mitä voimassa olevaan talousarvioon sisältyy.

Elinvoimapalvelut: Korvaukset ja rahoitusosuudet

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 27.9.2021 § 84 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että elinvoimapalvelujen tuloja lisätään +0,6 milj. euroa maahanmuuttotyön korvausten ja projektitoiminnasta saatavien rahoitusosuuksien vuoksi.

Työllisyyspalvelut: Työllistämistoimet ja avustukset

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 27.9.2021 § 84 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että työllisyyspalvelujen tuloja vähennetään -0,7 milj. euroa ja menoja lisätään +3,0 milj. euroa vaikeutuneiden työllistämistoimien ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuennusteen vuoksi.

Sivistyksen palvelualue

Sivistyslautakunta päätti 28.9.2021 § 106 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että lasten ja nuorten kasvun - vastualueen menoja lisätään +3 milj. euroa varhaiskasvatukseen yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvun ja varhaiskasvatuksen osallisuusasteen nousun vuoksi.

Sivistyslautakunta päätti 28.9.2021 § 106 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että osaaminen ja tieto -vastualueen lukiokoulutuksen menoja vähennetään -0,65 milj. euroa ja osallisuuden ja tiedon vastualueen, osaaminen menoja lisätään +0,65 milj. euroa lukiokoulutukseen. Ennen 1.6.2021 voimaan tulleen hallintosääntömuutoksen mukaista organisaatiomuutosta osaaminen ja tieto -vastualueen lukiokoulutukseen haettiin lisämääräraha +0,65 milj. euroa oppivelvollisuuden laajentamiseen. Tämä lisämääräraha siirretään uudelle osallisuuden ja tiedon vastuualueelle lukiokoulutukseen.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti 29.9.2021 § 20 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että liikunta- ja kulttuuri -vastualueen tuloja vähennetään -0,5 milj. euroa liikuntapalvelujen koronapandemian vaikutusten vuoksi.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti 29.9.2021 § 20 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että osallisuuden

ja tiedon -vastuualueen, osallisuus tuloja vähennetään -0,2 milj. euroa ja menoja vähennetään -0,2 milj. euroa kirjasto- ja tietopalvelujen koronapandemian vaikutusten vuoksi.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 29.9.2021 § 31 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että joukkoliikenteen tuloarviota vähennetään -1,2 milj. euroa.

Koronapandemian vuoksi joukkoliikenteen lipputulot ovat jääneet arvioitua pienemmiksi. Vuoden 2021 lipputulojen toteumaprosentti on arvion mukaan noin 62 % alkuperäiseen talousarvioon nähden. Tulojen vähennys katetaan palvelualueen sisältä kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta -vastuualueet yhteensä lisäämällä tuloja +0,8 milj. euroa ja vähentämällä menoja -0,4 milj. euroa. Tulojen lisäys perustuu arvioon, jonka mukaan kaupunkisuunnittelun vastuualueen vuokratuotot toteutuvat vuonna 2021 talousarviota suurempana. Menojen vähennys perustuu arvioon, jonka mukaan vastuualueen toimintakulut jäävät talousarviota pienemmiksi.

Tuloslaskelmaosa

Verotulot

Vuoden 2021 talous on kehittynyt arvioitua myönteisemmin ja se näkyy kunnan tuloverojen ja yhteisöverojen kehityksessä. Verotulojen arvioidaan kasvavan +5,1 %. Kuluvan vuoden palkkasumman kehitys on ollut ennakoitua parempaa, ja kasvu on ennusteiden mukaan noin 4 %. Yhteisöveron ennakotilitykset ovat kasvussa, lisäksi yhteisöveron kehitykseen vaikuttaa kuluvan vuoden yhteisöveron kuntien jako-osuudessa oleva 10 prosenttiyksikön korotus. Korotus on osa koronavirusepidemiaan liittyvää kuntien tukemisen toimenpiteiden

kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden vaikeuksia. Edellä mainitut muutokset lisäävät kunnan verotuloarviota +4,50 milj. euroa ja yhteisöverotuloarviota +9,19 milj. euroa, kokonaisvaikutus +13,69 milj. euroa.

Valtionosuudet

Kaupunginhallitus päätti 1.3.2021 § 94 hakea oikaisua opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämään valtionosuuspäätökseen vuodelle 2021. Lahden kaupungin oikaisuvaatimus koski päätöksen pohjana olleita virheellisiä tietoja, jotka on kevään aikana tarkasteltu kokonaisuudessaan OKM:n ja opetushallituksen kanssa. OKM teki alkuperäiseen päätökseensä 27.7.2021 oikaisun, jolla on tulosvaikutusta Lahden kaupungille +0,79 milj. euroa. Lisäksi valtiovarainministeriö (VM) on oikaissut päätöksellään 31.3.2021 vuonna 2020 maksettuja peruspalvelujen valtionosuuksia, tulosvaikutus Lahden kaupungille on +0,06 milj. euroa. Oikaistaan valtionosuustuloarviot vastaamaan VM:n 30.12.2020 ja 31.3.2021 sekä OKM:n 31.12.2020 ja 27.7.2021 tekemiä valtionosuuspäätöksiä. Tuloarviossa otetaan huomioon OKM:lle 20.9.2021 ilmoitettuihin oppilasmääriin perustuva täsmäytys vuoden 2021 maksatukseen, arvio -0,10 milj. euroa. Kokonaisvaikutus tulokseen +0,75 milj. euroa.

Muut rahoitustulot ja -menot

Konserni- ja tilajaosto 21.6.2021 § 63 päätti tukea Lahden Jäähalli Oy:tä koronapandemian aiheuttamien menetysten kattamiseksi ja yhtiön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi alentamalla kaupungin myöntämän pitkäaikaisen lainan pääomaa yhteenä +0,20 milj. euroa.

Investointiosa

Julkinen käyttöomaisuus

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 29.9.2021 § 31 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että julkisen käyttöomaisuuden investointituloja lisätään +0,2 milj. euroa ja investointimenoja lisätään +0,2 milj. euroa. Lisäykset perustuvat investointimenojen kauttalaskutukseen. Lahden kaupungin ja Senaatti-kiinteistöjen välillä on voimassa maankäyttösopimus. Sopimuksen perusteella on käynnistetty Hennalan kasarmialueen infran toteutus. Sopimuksen mukaan Senaatti-kiinteistöt vastaa pilaantuneiden maiden poistamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lahden kaupunki maksaa menot ja laskuttaa ne edelleen Senaatti-kiinteistöltä.

Rahoitusosa

Antolainat

Antolainojen vähennyksiä lisätään +2,50 milj. euroa. Lisäys perustuu tytäryhtiöiden ylimääräisiin lainanlyhennyksiin sekä lainajärjestelyihin liittyviin lyhennyssuunnitelmamuutoksiin. Antolainojen lisäyksiä vähennetään -10,0 milj. euroa. Tytäryhtiöille myönnettävä lainamäärä jää arvioitua pienemmäksi liittyen investointitason epävarmuuksiin.

Lainanotto, pitkäaikaiset lainat

Pitkäaikaiseen lainanottoon varattu määräraha -23,66 milj. euroa poistetaan, koska tarvetta lainan nostolle ei ole. Kaupungin kassan tilannetta on parantanut muun muassa Paavolan kampuksen myynti.

Käyttösuunnitelman muutos

Konsernipalvelut vastuualueen kustannuspaikka 101010017 elinvoima- ja työllisyysjaosto, hyväksyjäksi muutetaan elinvoimajohtaja ja kustannuspaikan 101012000 kaupunginhallituksen käytettävissä olevat määrärahat, konsernipalvelujohtajan henkilökohtaiset laskut,

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

varahyväksyjäksi lisätään kaupunginlakimies aiempien
hyväksymisoikeuksien lisäksi. Muutos astuu voimaan 1.10.2021.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

KH: KV

KV: Ote: Konsernihallinnon palvelualue, sivistyksen palvelualue,
kaupunkiympäristön palvelualue, Lahden Tilakeskus, taloussuunnittelu,
controllerpalvelut, rahoituspalvelut

Liitteet

Tulos-ja rahoituslaskelma 1.10.2021

Sitovuustasoiset muutokset 1.10.2021

Sivistyslautakunnan päätös 28.9.2021 § 106

Kaupunkiympäristölautakunnan päätös 29.9.2021 § 31

§ 381

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle teknisen ja ympäristölautakunnan päätöksestä
16.6.2021 § 102

3111/10.01.00.04/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Maankäytön johtaja Petri Honkanen, 050 559 4160

Kiinteistöinsinööri Mika Järvelä, 050 398 5386

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa lausuntonaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle teknisen ja ympäristölautakunnan päätöksen 16.6.2021 täydennettynä kaupunginarkkitehdin tämän päätöksen perusteluosassa olevalla lausunnolla. Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kiinteistöinsinööri on tehnyt viranhaltijapäätöksen 11.5.2021 § 11, koskien Jalkarannan kaupunginosan korttelin 33750 tonttien ■■■■■ tonttijakoa.

Viranhaltijapäätökseen on tullut 28.5.2021 päivätty oikaisuvaatimus, jonka

tekninen ja ympäristölautakunta hylkäsi perusteettomana 16.6.2021 § 102. Lautakunnalle tehty oikaisuvaatimus on liitteenä (ei julkaista verkkoon, sisältää henkilötietoja). Lautakunnan päätöksestä on valitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle 15.7.2021 päivätyllä valituksella, joka on liitteenä (ei julkaista verkkoon, sisältää henkilötietoja).

Valittaja on pyytänyt hallinto-oikeudelta, että ajorasite tontin ■ kautta jätetään muodostamatta, kulkuyhteys tontille ■ muodostetaan voimassa olevan asemakaavan mukaisesti johdettuna Jalkarannantieltä. Valittaja pyytää, että tonttijakoehdotus tällaisenaan hylätään.

Kaupunginarkkitehdin lausunto oikaisuvaatimukseen teknisessä ja ympäristölautakunnassa 16.6.2021

Tontin ■ autopaikotus järjestetään tontille. Ajo tontille ■ esitetään toteutuksen yhteydessä korkomaaailman ja pihajärjestelyjen tarpeen mukaan. Killenkadun katualue on lyhyt katu ja loppupäästä kapeampi, mutta keskivaiheilla katualueella on kääntöpaikka.

Asemapiirustus liittymä-, korko-, puusto- ja istutustietoineen sekä rakennusta, sen kokoa ja julkisivuja koskevat kuvat laaditaan kullekin tontille aikanaan rakennusluvan yhteydessä. Rakennusluvasta kuullaan naapureita.

Rasitealuetta on jo nyt käytetty liikennöintiin, joten ajoyhteyden järjestäminen tontille ■ ei edellytä puiden kaatamista. Rasitteeksi esitetyn alueen kautta on voinut ja ajettu läpi Killenkadulta Jalkarannantielle. Läpiajon mahdollisuus poistuu, kun rasite päättyy selkeästi tontin ■ pihaan. Näkyvyys kadun varteen sijoittuvien asuinrakennusten sisätilaan on yleistä pientaloalueilla eikä normaali liikkuminen muodosta erityistä haittaa

asukkaille. Yhden omakotitontin aiheuttama liikenne ei ole jatkuvaa, eikä aiheuta erityistä melua tai tärinää. Liikenne ei lisäännä niin paljon, että se aiheuttaisi erityistä haittaa suojellulle rakennukselle.

Kulkuyhteys Jalkarannantien kautta palvelee tonttia ■.

Kaupunginarkkitehdin lausunto hallinto-oikeudelle tehtyyn valitukseen

Asemakaava ei vahvista eikä estä rasitekulkuja, joten tonttijaossa osoitettu ajorasite ei ole asemakaavan vastainen. Tonttien ■ ja ■ kulkuyhteys ei ole asemakaavassa tontille ■ esitetyn ajoyhteyden kautta vaan tontille muodostettuna rasitteena. Tontin ■ autopaikka on tontin pihasuunnitelman mukainen ja sijoittuu lähemmäs sisäänkäyntiä. Ajorasite sijoittuu tontin osaan, joka on toiminut ajoyhteytenä kauan, eikä siten vaikuta alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan tieyhteyden tai suojellun rakennuksen arvoon. Katualue on määritelty asemakaavassa ja katusuunnitelma sijoittuu katualueelle. Asemakaavassa ja aluetta koskevissa Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita koskevassa selvityksessä suojeltavaksi on esitetty tontilla ■ oleva asuinrakennus ei ympäristöä. Lähiympäristöön on toteutettu uudisrakentamista pihajärjestelyineen aiemminkin ja nyt suunniteltu rakentaminen on asemakaavan mukaista.

Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle tehdyssä valituksessa ei ole tuotu esiin sellaisia uusia asioita, minkä takia tonttijakoehdotus tulisi hylätä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 23

Toimenpiteet

Ote: Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Oheismateriaali

Oikaisuvaatimus kiinteistöinsinööri viranhaltijapäätös 11.5.2021 (ei julkaista verkkoon sisältää henkilötietoja)

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö: Valitus, teknisen ja ympäristölautakunnan päätös 16.6. 2021/ §102 (ei julkaista verkkoon sisältää henkilötietoja)

§ 382

Valtuustoaloite: Lahti pyrkii tulevaisuudessa siihen, että Lahti on kaikkialta ja ympäri vuorokauden naisille turvallinen kaupunki KV

4036/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Turvallisuuspäällikkö Antti Prepula p. 044 416 3812

Asuntoasiankoordinaattori Helene Vanninen p. 044 482 0862

Suunnittelija Katja Karevaara p. 044 482 6233

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori Marja Mikola
p. 044 483 6378

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tässä yhteydessä tullut riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa

Valtuutetut Kalle Aaltonen ja Minni Salminen 10.5.2021:

”Valtuutetun aloiteoikeutta hyväksi käyttäen Pro Lahden valtuustoryhmä

esittää, että Lahden kaupunki pyrkii tulevaisuudessa siihen, että Lahti olisi kaikkialta ja ympäri vuorokauden naisille turvallinen kaupunki. Naisten turvalliseksi kokemien alueiden on tutkimuksissa havaittu olevan myös kaikkien muiden ihmisryhmien turvalliseksi kokemia. Tämä lisäisi Lahden vetovoimaa, turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä parantaisi esimerkiksi elinkeinonharjoittamismahdollisuuksia. Tällaisesta lähestymistavasta asiaan on positiivisia kokemuksia muualta maailmasta.

Esimerkkejä tällaisesta naisten turvallisuutta lisäävistä toimista Lahdessa olisi esimerkiksi riittävä iltavalaistus syksyisin sekä keskustan räikeän päihdekulttuurin lieveilmiöiden kitkeminen.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Tilastollisesti

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan vuonna 2020 päivittäisen elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi kokeneiden lahtelaisten naisten osuus oli 11 suurimman kaupungin vertailussa pienin, 58,6 % (heikoin sijoitus). Tämän lisäksi, Lahden sijoitus on 3. heikoin, kun verrataan päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuutta, 3,8 %. (Lähde: THL Sotkanet. Huom. Helsingistä ei tietoja saatavilla 4.6.2021).

Kaupunki- ja kuntapalvelut -kyselyssä 2020 ei ole vastauksissa eroteltavissa sukupuolta, mutta naisten antamia vastauksia oli kokonaisuudessaan enemmän; Miehiä 38 %, Naisia 60 % ja Muu tai ei halua kertoa 2 %. Naisten %-osuus oli vertailukaupungeista suurin Lahdessa.

Kaupunki- ja kuntapalvelut -kyselyssä vuonna 2020 Lahti sijoittui vertailukaupungeista viimeiseksi kysymyksessä *Miten hyvin yleinen järjestys ja turvallisuus on hoidettu asuinkunnassa*, keskiarvolla 3,44

(vertailukapunkien ka. 3,92). Lahdessa oli vertailukaupunkien selvin muutos ja heikennys edelliseen vertailukohtaan vuodelta 2017, -0,48 (ka. Lahti 2017: 3,92). Lahti sijoittui vertailun heikoimmin myös kysymyksessä *Miten hyvin asuinalueen turvallisuus on hoidettu asuinkunnassa*, ka. 3,86. Muutos vuoteen 2017 oli myös vertailun suurin, -0,18 (vertailukaupunkien ka. 4,09). Vertailukaupunkien ulokset ovat vuodelta 2012. (Kaupunki- ja kuntapalvelut 2020; Helsinki, Espoo, Vantaa, Lahti, Oulu, Turku, Kemi).

Poliisin Lahteen kohdistuvat tilastot ajanjaksolta 1/2019 – 4/2021

Poliisin Lahteen kohdistuvat tilastot ajanjaksolta 1/2019 – 4/2021 kertovat naisten olevan rikosten asianomistajia hivenen harvemmin kuin miesten. Kaikkien rikosten osalta asianomistajina Lahdessa on 1/2021 – 4/2021 välisenä aikana ollut 1865 henkilöä, joita naisiin on kohdistunut 837 rikosta ja miehiin 1028. Koko Hämeen poliisilaitoksen alueella suhde on sama. Kokonaisrikosten määrä on ollut tarkastelujaksolla 5815, joista naisiin on kohdistunut 2693 rikosta ja miehiin 3122.

Rikoksen uhriksi joutuneet naiset joutuvat toisenlaisten rikosten uhreiksi mitä miehet. Tyypillisimmin naiset joutuvat kotona tapahtuvan väkivallan, seksuaali- tai nettirikoksen uhreiksi. Lahdessa tietyt asuinalueet erottuvat poliisin tilastoissa.

Kaikkien rikosten osalta naiset osuus asianomistajista on pienentynyt vuodesta 2019 (3465) ja vuodesta 2020 (3935) vuoden 2021 arvioon 2500 asianomistajaa naisena. Vuoden 2020 tilastoissa näkyy Vastaamon tietomurto, jonka johdosta Lahdessa tehtiä yli 1000 rikosilmoitusta yhteensä. Tilastoarvioiden mukaan naisiin kohdistuvat seksuaalirikokset ovat lisääntymässä Lahdessa vuonna 2021, mutta esimerkiksi naisiin kohdistuvat pahoinpitelyt pysyvät todennäköisesti ennallaan tai hivenen vähentyvät, kuten muut naisiin kohdistuvat rikokset yleisesti.

Rikoksesta epäiltyjen osalta ovat miehet olleet kaikilla sektoreilla selkeämmin edustettuina. Rikoksesta epäiltyjä on kokonaisuudessaan Lahdessa ollut ajanjaksolla 1/2021 – 4/2021 yhteensä 2582 henkilöä, joista naisten osuus on 503 henkilöä ja miesten osuus 2079. Muiden kuin rattijuopumusten ja huumausainerikosten osalta rikoksista epäiltyjen naisten määrä on arviolta vähentymässä vuonna 2021 verrattaessa vuosiin 2019 ja 2020.

Turvallisuuden tunne

Turvallisuuteen liittyy voimakkaasti tunne, johon esimerkiksi katuvalaistus vaikuttaa. Valaistuksen määrällä ei ole rikoksen uhriksi joutumisessa merkittävää vaikutusta, mutta voi vaikuttaa esimerkiksi liukastumisvahinkoihin. Naisiin kohdistuu rikoksia usein toisaalla kuin julkisilla alueilla. Turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia asioita ovat valaistus, toisten ihmisten läsnäolo, avunsaannin nopeus, rikosten selvittämistehokkuus ja sosiaalinen media.

Turvattomuuden tunteeseen vaikuttavat myös havaittu häiriökäyttäytyminen, maahanmuuttajaryhmät, päihteiden käyttäjät ja yleinen siivottomuus. Naiset kokevat julkisilla paikoilla väkivallan uhkaa miehiä enemmän, vaikka todennäköinen uhri on päihtynyt mies. Lahtelaisten turvattomuuden tunteeseen vaikuttaa se, millä todennäköisyydellä nykyiset huolet toteutuvat tulevaisuudessa.

”Tulevaisuus pelottaa aiempaa enemmän: Vuonna 2018 49 prosenttia uskoi tulevaisuuden olevan turvattomampi, vuonna 2019 tätä mieltä oli 53 prosenttia. Naiset näkevät tulevaisuuden turvattomampana kuin miehet ja vanhemmat ikäluokat turvattottomampana kuin nuoret.
(Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, MTS 2020)”

Tulevaisuuteen suhtautumisessa on eroja eri väestöryhmien välillä. Taloudellisen toimeentulon hankalaksi kokeneet, aiemmin fyysisen väkivallan uhriksi joutuneet ja nuorimpaan ikäryhmään kuuluvat kokevat todennäköisimmin joutuvansa väkivallan uhriksi tulevaisuudessa. Jos nuorimpien ikäluokkien koot pientyvät ja samalla kokonaisrikollisuus jatkaa laskuaan, on oletettavissa, että väkivallan pelko ei ainakaan merkittävästi kasva. Sosioekonomiset sekä päihde- ja mielenterveysongelmat kasautuvat kuitenkin edelleen samoille väestöryhmille, samoin turvattomuuden kokemukset.

Turvallisuuskysely 2020

Syksyllä 2020 osana valtakunnallista lähiöohjelmaa toteutettiin verkossa turvallisuuskysely, johon vastasi 940 henkilöä. Vastaajista 69% oli naisia. Suurin osa vastauksista saatiin keskustan ta sen lähialueiden postinumeroalueilta (15100, 15110 ja 15140). Vastaajien joukossa erilaisten rikosten uhriksi joutuminen ei ole kovin yleistä. Merkittävä osa vastaajista on kuitenkin kokenut sanallista häirintää (n. 22 %) sekä jonkinasteista huolta erilaisten rikosten uhriksi joutumisesta. Kysyttäessä onko kilometerin säteellä kodista paikkoja, joita välttelee väkivallan uhkan vuoksi nousivat tietyt alueet esiin, kuten kauppakeskus Trion seutu, Paavolan vanhan terveysaseman ja Anttilan välinen alue sekä esimerkiksi Aleksanterinkadun Sokoksen puoleinen kulma. Paavolan terveysaseman purkutyöt aloitettiin keväällä 2021, millä toivotaan olevan suotuista vaikutus koettuun turvallisuuden tunteeseen alueella. Turvallisuuskysely on tarkoitus toteuttaa kahden vuoden välein.

Lahden kaupungin asuntopoliittisia linjauksia uusitaan ja ne tuotaneen päätöksentekoon vuoden vaihteen jälkeen. Asuntopolitiikalla voidaan vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen eri tavoin, kuten ohjaamalla

rakentamista niin, että ehkäistään asuinalueiden haitallista eriytymistä, minkä on havaittu lisäävän turvattomuuden tunnetta. Uudisrakentamisen kannattavuus määrittyy asuntomarkkinoilla ja kunnalla on vain rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa näiden toteutumiseen. Asuntopolitiikan keinovalikoimalla ei ole mahdollista saada nopeita ratkaisuja vaan systemaattinen, vahva ja näkemyksellinen asuntopolitiikka realisoituu tuloksiksi usein vasta vuosikymmenten päästä. Asuntopolitiikan tueksi tarvitaan myös muita asuinalueiden eriytymistä ehkäiseviä toiminta- ja työmallia, esimerkiksi positiivista erityiskohtelua mutta ennen kaikkea vahvaa panostusta eriarvoisuuden, köyhyyden ja syrjäytymisen liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi.

Valaistuksen rakentaminen ja suunnittelu

Kaupungininsinööri Mika Lastikan mukaan valaistus on rakennettu ensisijaisesti liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Suunnittelussa huomioidaan myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuden näkökohdat. Kuitenkin on pidetty tarkoituksenmukaisena säästötoimenpiteenä valaistuksen osittaista sammuttamista yöaikaan niissä kohteissa, joissa ei ole vielä valaistuksen himmentämisen mahdollistavaa LED-valaistusta.

Ehkäisevä työ

Lahdessa tehdään ehkäisevää työtä myös turvallisuuskäsitteiden huomioiden. Lahti osallistuu aktiivisesti seudullisen ehkäisevän työn verkoston toimintaan, jossa perhe- ja lähisuhdeturvallisuus on yhtenä aihealueena. Kuntien henkilökuntaa on koulutettu perhe- ja lähisuhdeturvallisuuteen liittyvissä asioissa mm. miten väkivalta otetaan puheeksi ja siihen puututaan mahdollisimman varhain. Koulutukset aiheesta jatkuvat. Tänä vuonna on seudullisesti mietitty, miten kunnassa

voitaisiin edistää lähisuhdeturvallisuutta. Työskentelyn pohjalta tehtiin lähisuhdeturvallisuuden edistäminen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy kunnissa malli, jonka jalkauttaminen aloitetaan.

Varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa lapsiin ja nuoriin kohdistuvaan kiusaamiseen ja seksuaaliseen häirintään puututaan mahdollisimman varhain. Lahden kouluihin ja oppilaitoksiin on luotu yhdenmukaiset kiusaamisen ja häirinnän vastaiset suunnitelmat sekä seksuaaliseen häirinnän ja väkivaltaan puuttumisen suunnitelmat. Opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön tietoperustaa on vahvistettu kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ennaltaehkäisyssä.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on käytössä restoratiivisen sovittelun ja Mini-version ohjelmia. Opetushallituksen kiusaamisen vastaisen oppaan materiaalit ovat käytössä perusopetuksessa ja lukiossa.

Lahti osallistuu valtakunnallisen ehkäisevän päihdejärjestöverkostojen Kaikkien kaupunki kampanjaan syyskuussa 2021. Kampanjan tarkoituksena on lisätä myös kaupunkiviihtyvyyttä ja turvallisuutta. Turvallisuusteema *Mitä tehdä, jos kaupungilla liikkuesssa pelottaa* on lisätty kampanjan myötä perusopetuksen lukuvuosikalenteriin. Turvallisuus ja turvallinen kohtaaminen otetaan esille myös keskustassa liikkuvien nuorten kanssa sekä ammattilaisille järjestetyissä koulutuksissa.

Yhteenveto

Lahden kaupunki pyrkii olemaan kaikille turvallinen kaupunki ympäri vuorokauden. Lahden kaupunki tekee yhteistyötä Päijät-Soten ja eri järjestöjen sekä yhdistysten kanssa turvallisuuden lisäämiseksi. Arjen turvallisuus on yksi maakunnallinen hyvinvoinnin painopistealue ja sen eteen tehtäviä toimenpiteitä kehitetään myös maakunnallisesti.

Turvallisuustilanteeseen vaikuttavat erityisesti kaupungin asukkaat käytöksellään. Tunnistettu yhteisöllisyyden väheneminen on yksi turvallisuuden tuntetta heikentävistä tekijöistä. Lahden kaupunki seuraa turvallisuustilannetta eri mittarein ja tekee kaupungille kuuluvan toimivallan rajoissa toimenpiteitä. Eräänä esimerkkinä voidaan mainita Mukkulan lähiöhanke.

Asuinalueiden negatiivinen eriytyminen lisää tutkimusten mukaan turvattomuuden tunnetta kyseisillä alueilla. Asuinalueiden eriytymiseen voidaan vaikuttaa määrätietoisella asuntopolitiikalla mutta sen lisäksi tarvitaan strategista kaupungin eri toimialat kattavaa yhteistyötä eriarvoisuuden, köyhyyden ja syrjäytymisen ratkaisemiseksi.

Lahden kaupungissa hyödynnetään tietoa monipuolisesti turvallisuuteen liittyvässä päätöksenteossa ja toiminnan suuntaamisessa. Tiedon avulla puututaan ongelmiin, ehkäistään niiden syntyä sekä edistään hyvinvointia ja terveyttä. Tietolähteitä ovat sekä valtakunnalliset että paikalliset tilastot.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

§ 383

Asemakaavan muutosehdotus A-2691d, Paavola, Onnelantie 2, entinen rukoushuone KV

227/10.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaavoitusarkkitehti Päivi Airas p. 050 518 4447

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2691d, jolla muodostuu Lahden kaupungin Paavolan (3.) kaupunginosan korttelin 93 tontti 15.”

Perusteluosa

Lahden kaupungin Paavolan (3.) kaupunginosan korttelin 93 tonttia 15 koskeva asemakaavan muutosehdotus A-2691d, Onnelantie 2, Oikokatu 5, ent. rukoushuone.

Asemakaavan muutos tehdään yksityisen aloitteesta.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on muuttaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rukoushuoneen tontti asuinkäyttöön. Kaavamuutos

mahdollistaa yhden, osittain 5-kerroksisen kerrostalon ja sitä palvelevien rakenteiden rakentamisen. Asemakaavan toteutuessa tulee vanha rukoushuone purettavaksi, mutta muuten kaavamuutoksessa on pyritty huomioimaan tontin arvo osana RKY-aluetta, O-I Meurmanin laatiman asemakaavan mukaisesti korttelin puistomaisena pääteaiheena. Kaavan yhteydessä on tutkittu kaava-alueen liittymä- ja pysäköintijärjestelyt. Rukoushuoneen tontin rajat pysyvät ennallaan.

Kaavan kerrosala-, väestö- ja laajuustiedot:

- tontin pinta-ala on 2111 m²
- tontin yhteenlaskettu rakennusoikeus 1823 k-m², josta asumista 1650 k-m²
- tonttitehokkuus $e = 0,86$
- asuntoja 22 kpl (1 asunto/75 as-m²)
- asukkaita n. 41 (1 asukas/ 40 as-m²)
- autopaikkoja 15 kpl, pysäköintinormi 1ap/110k-m²

Lahden kaupungin strategian 2030 mukaisesti:

- kaavamuutos edistää kestävä kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista ja edistää keskustan elinvoimaa (A₄).
- kaavassa on huomioitu vesiensuojelu ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen alueella (A₆).

Kaava edistää:

- kärkihanketta 4. Yrittäjien Lahti lisäämällä asumista kaupallisten yritysten läheisyyteen ja siten edistämällä yritysten toimintamahdollisuuksia alueella.

- kärkihanketta 5. Luonnollisesti liikkeessä parantamalla pyöräpysäköintimahdollisuuksia.

Asemakaavan muutoksella muodostuu:

Asuinkerrostalojen korttelialuetta, joka on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY) ja sen sijainti kaupunkikuvan kannalta merkittävä. Uudisrakennusten tulee soveltua ympäristöön niin, että paikan kaupunkikuvallinen luonne ja puistomaisuus säilyy. Arvokas pihapuusto on säilytettävä (AK/s).

Kaavassa annetaan lisäksi määräyksiä pysäköinnin järjestämisestä, suojeltavista puista, istutettavista alueen osista, kerrosluvusta, rakennusoikeudesta, rakennustavasta, piharakennuksista, tonttiliittymistä sekä pohjaveden suojelusta.

Lähtötiedot:

Alue on yksityisessä omistuksessa.

Kaavatilanne

-Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alue kuuluu keskustatoimintojen alueeseen (C).

-Oikeusvaikutteisessa Lahden läntisten osien osayleiskaavassa Y-202 suunnittelualue on pääosin keskustatoimintojen aluetta (C-2). Lahden

yleiskaavassa Y-203 (Yleiskaava 2030, hyväksymiskäsittelyssä) kaava-
aluetta koskee vastaava merkintä.

-Voimassaolevassa asemakaavassa (Asemakaava 13153/A, lainvoimainen
22.10.1954) alue on Yleisten rakennusten (Y) tontti. Kaavaan on merkitty
ainoastaan pääkäyttötarkoitus. Rakennusoikeutta ja enimmäiskerroslukua
ei ole määritelty.

Lähtötiedot on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset:

Vaikutus rakennettuun ympäristöön ja liikenteeseen

- puolijulkisesta ympäristöstä tulee yksityisalue
- alueen keskeinen ja vanhin rakennus puretaan

Vaikutukset kaupunkikuvaan

- rukoushuoneen tilalle tulee uudisrakennus, jonka rakennusmassa ja sijainti
tontilla mukailee purettavan rakennuksen asemaa kaupunkikuvassa, tontin
puistomaisuus säilyy pääosin ja uusiutuu istutusalueilla.
- kulttuuriympäristö muuttuu, mutta rakennetun ympäristön poistuvat
elementit on inventoitu ja taltioitu rakennushistoriaselvitykseen
- arvioitu 41 asukkaan muutto alueelle lisää jonkin verran asukasliikennettä.
Liikenne liittyy katuun Onnelantien tonttiliittymästä.

Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

- tontilla ei ole erityisiä suojeltavia luontotyypppejä

- vaikutus lähimaisemaan on suurimmillaan rakentamisen jälkeen, mutta ajan kuluessa puusto täydentyy ja kasvaa.

-vaikutusta kaukomaisemaan ei ole

-rakentaminen edellyttää maan kaivua ja täyttöä uudisrakentamisen ja ajopihan toteuttamiseksi. Muilla rakentamattomilla tontin osilla maanpinta säilyy nykyisessä tasossa. Maaperä on hiekkaa. Hulevesien valumisesta ja/tai imeyttämisestä huolehditaan suunnittelu- ja toteutusvaiheessa

-rakentamisen vaikutus ilmaan ja ilmastoon ajoittuu rakentamisaikaan

-vaikutukset kasvillisuuteen kohdistuvat puustoon, jota jää rakentamisen ja rakennustyömaan alle. Kaava edellyttää merkittyjen puiden suojelemista ja uusien istuttamista. Muuten kasvillisuus on nyt ja tulevaisuudessa nurmialuetta. Tontin kaupunkiluonto eläimineen muuttuu rakentamisen ajaksi

-vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen kohdistuvat ensisijaisesti rakennusaikaan

Muut vaikutukset

-kaavan myötä alue muuttuu asumisen paikaksi.

-uusi naapurusto muuttaa sosiaalista yhteisöä

-lapsivaikutukset eivät ole merkittävät, koska päiväkotitoiminta kaava-alueella on loppunut

-alue on tarkoitus liittää kaukolämpöön, mikä lisää verkoston käyttöastetta

-lisää keskustan palvelujen asukaspohjaa

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa:

Vireille tulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksesta tiedottamisen yhteydessä sekä osallisille kirjeitse luonnosvaiheen kuulemisen yhteydessä. Kaavatyö sisältyi vuosien 2018, 2019 ja 2019-2021 kaavoituskatsauksiin.

Kaava-alue ympäristöineen on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Siksi järjestettiin 17.10.2016 kaavatyön aloitusvaiheessa viranomaisneuvottelu, jossa käsiteltiin rakennussuojelukysymys. Neuvottelussa päädyttiin lopputulokseen, että rakennuksen säilyttämistä ei edellytetä. Perusteina olivat:

- Rakennus on käyttökiellossa ja tyhjillään.

- Kuntotutkimuksen perusteella lähes kaikki rakennusosat tulisi uusia, jolloin rakennuksen suojeluarvot menetettäisiin. Rakennukseen jäisi silti erittäin suuri riski, että havaittuja mikrobivaurioita ei saataisi hävitettyä.

MRL § 66 / MRA § 26 mukainen viranomaisneuvottelu järjestettiin 17.10.2016. Terveysviranomaisen lausunto 5.6.2017.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavahankkeen kotisivulle 8.2.2018 (päivitetty viimeksi 19.4.2021).

Luonnosvaiheen kuuleminen järjestettiin 14.2.–1.3.2019. Kuulemisen yhteydessä pyydettiin myös viranomaislausunnot. Kaavatyötä on esitelty keskustan kaavailloissa 24.5.2017, 9.11.2017 ja 17.10.2018 sekä kaavatyöstä järjestetyssä yleisötilaisuudessa 20.2.2019.

Kaavatyöhön liittyvä aineisto on ollut nähtävillä kaavahankkeen kotisivulla internetissä. Valmistelu on tarkemmin kuvattu asemakaavan selostuksessa.

Tonttijako ja maankäyttösopimus:

Asemakaavaan ei liity tonttijakoa.

Asemakaavan muutos vaati maankäyttösopimuksen.

Teknisessä ja ympäristölautakunnassa (TYLA) 11.2.2020 §22 hyväksytty maankäyttösopimus (liittyen kaavaehdotukseen A-2691b) on purettu.

Osapuolet ovat laatineet uuden maankäyttösopimuksen kaavaehdotuksen A-2691d mukaisena. Sopimus on Kaupunkiympäristölautakunnan (KYLA) käsiteltävänä 29.9.2021, §36.

Kaavatyön aiemmat vaiheet:

- Luonnosvaihe kuuleminen 14.2.-1.3.2019 (kaksi luonnosvaihtoehtoa)
- Ehdotusvaihe 1 (ehdotus A-2691) TYLA_1> nähtävillä 7.11.-9.12.2019
- Hyväksymisvaihe 1 (ehdotus A-2691a) KH > palautus valmisteluun
- Ehdotusvaihe 2 (ehdotus A-2691b) TYLA_2> nähtävillä 4.6.-6.7.2020
- Ehdotusvaihe 3 (ehdotus A-2691c) TYLA_3> nähtävillä 6.5.-7.6.2021

Hyväksymisvaihe 2; kaavaehdotus A-2691d

Tekninen ja ympäristölautakunta hyväksyi 27.4.2021 (§ 68) muuttuneen asemakaavaehdotuksen A-2691c julkisesti nähtäville.

Kaavaehdotus A-2691c oli nähtävänä 6.5.–7.6.2021.

Ehdotuksesta A-2691c saatiin yksi lausunto (Hämeen ELY-keskus), jossa todetaan: "Kaavaehdotuksessa ei ole edelliseen versioon nähden niin merkittäviä muutoksia, että ELY-keskuksella olisi niistä lausuttavaa."

Ehdotuksesta jätettiin nähtävillääolon aikana kolme (3) muistutusta.

Muistutus 1. Naapurikiinteistön muistutuksessa ehdotetaan, että "tontin laidalle suunnitellun 30 neliöisen huoltorakennuksen sijaintia, kokoa ja/tai muotoa tarkennetaan siten, että sen vieressä kasvava suurikokoinen tammi säilyy."

Vastaus 1. Muistutuksen johdosta on kaava-alueen talousrakennusten rakennusalojen t ja at sijaintia ja kokoa muutettu niin, että suojeltavalle tammelle juuristoinen jää riittävästi elintilaa. Tammi on merkitty suojeltavaksi.

Muistutukset 2 ja 3. Kahdessa muussa muistutuksessa ei haluta uuden kerrostalon liikennettä ohjattavaksi Onnelantielle, vaan Oikokadulle. Onnelanpuoleisen tontin osan pysäköintijärjestelyjä ja aitaa moititaan Onnelantien miljööseen sopimattomina.

Vastaus 2 ja 3. Onnelantien puuston kasvuolosuhteita ja siten myös sen miljöötä on voitu parantaa Onnelantien varressa lyhentämällä pysäköintialuetta p-1 niin, että suojellun lehmuksen ympärille jää enemmän tilaa ja läpäisevää maanpintaa. Näin tuetaan myös Onnelantien viherympäristön kehittymistä. Tontin rajalla on aiemmin ollut umpiaita, joten se jatkaa alueen vanhaa rakennustapaa. Liittymäkysymys on tutkittu kaavatyön aiemmissa vaihtoehdoissa. Liittymän järjestäminen Oikokadulle osoittautui maaston suuren korkeuseron vuoksi raskaaksi ja suojeluympäristöön sopimattomaksi ratkaisuksi. Käytössä tulee olemaan tontin nykyinen liittymä.

A-2691c > A-2691d

Kaavakarttaan A-2691c ja selostukseen on saadun palautteen johdosta tehty korjauksia ja täydennyksiä, minkä jälkeen kaavakartan tunnus on A-2691d.

Asemakaavan muutosehdotukseen A-2691c tehdyt tarkennukset ovat vähäisiä eivätkä muuta olennaisesti kaavan sisältöä, joten asemakaavan muutosehdotusta A-2691d ei ole tarpeellista asettaa uudelleen nähtäville.

LUONNOSVAIHEEN KUVAUS

Luonnosvaiheessa oli esillä kaksi luonnosvaihtoehtoa. Luonnosvaiheen kuulemisessa saadut lausunnot ja mielipiteet sekä niiden huomioiminen on kuvattu asemakaavan selostuksessa.

Saadut lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Kaavaluonnoksesta jätettiin 5 lausuntoa; Hämeen ELY-keskus (HAMELY), Lahden Ympäristöpalvelut (LYP), Päijät-Hämeen Pelastuslaitos (PHPELA), Päijät-Hämeen liitto ja Kaupunginmuseo sekä 8 mielipidettä (naapuritaloyhtiöt, yksityishenkilöitä ja Salpausselän Luonnonystävät SSLY).

Luonnosvaiheen lausunnot, tiivistelmä:

Lausunnot ja vastineet on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Hämeen ELY-keskus (HAMELY) piti vaihtoehtoja yleiskaavan Y-202 mukaisena. Kaavamääräykset ohjaavat noudattamaan kulttuuriympäristön ominaispiirteitä. HAMELY piti vaihtoehtoa VE2 parempana, koska rakentamiselta on siinä vapaan alueen osuus suurempi kuin VE1:ssä.

Lahden ympäristöpalvelut totesi, että Onnelantien 2 tontti suurine puineen on kuin puisto, jonka soisi osittain säilyvän. Riittävä vettä läpäisevä pinta mahdollistaa tontilla muodostuvien hulevesien imeyttämisen. LYP:n mielestä VE2 on suositeltava kaavatyön jatkamiselle. Tontti on länsiosiltaan yli 55dB:n liikennemelualueella, mikä tulee huomioida kaavassa.

Lahden kaupunginmuseo / Maakuntamuseon lausunnossa kuvataan RKY-alueen ominaispiirteitä ja suunnitteluihanteita (O-I Meurman, Ali-Paavolan kaava 1928). Ihanteena oli pienimittakaavainen, vihreä ja rationaalinen englantilainen puutarhakaupunki. Rukoushuone (rakennettu 1923) edusti kaavasommitelmassa julkista rakentamista, jonka kaupunkikuvallinen tehtävä on päättää Onnelantien ja Karjalankadun-Oikokadun rakennusrivit. Meurmanin Paavola-suunnitelmasta jäljellä ovat Karjalankatu, Onnelantie ja Kymintie, jotka sisältyvät valtakunnallisesti arvokkaiden kohteiden luetteloon ja joita koskevat erilliset valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Koska kuntotutkimus ja rakennus- ja ympäristövalvonnan asettama käyttökielto eivät puolla rakennuksen ottamista käyttöön korjattunakaan, puoltaa museo rukoushuoneen purkamista. Oikeita lähtökohtia ovat Paavolan alkuperäisen asemakaavan pääteaihe, alkuperäiset puutarhakaupunki-ideat, rakennuksia ympäröivä vihreys ja suomalaiset puutarhalajit.

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa koskien asemakaavan muutosta.

Päijät-Hämeen Liitto ilmoitti, ettei se anna lausuntoa, koska kaavahanketta ohjaa lainvoimainen Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202.

Luonnosvaiheen mielipiteet, 8 kpl, tiivistelmä:

Mielipiteet ja vastineet on kuvattu tarkemmin asemakaavan selostuksessa.

Mielipide 1. Suunnitellut korkeat uudisrakennukset avohakkuineen tuhoavat tämän idyllin. Meurmanin suunnitelman tavoitteet, että alueella "viihtyvät kasvit ja eläimet" eivät toteudu kummassakaan suunnitteluvaihtoehdossa. Suunnittelussa on huomioitava kulttuuriympäristön ja maiseman säilyminen. Päärakennus on kuntotutkimuksen perusteella korjattavissa, rakennukseen voisi tehdä asuinkerrostalon tai yleisötilan. Tärkeintä on, että rakennuksen muoto ja puusto säilyisivät ennallaan. Liittymä Oikokadulle vie rauhan Oikokatu 7:n asukkailta ja on vaarallinen. Autokellari ei sovi Oikokadulle. Oleskelupiha kannella on omituinen ja roskakatos epämiellyttävä. Asuntojen maisemat peittyvät. Ehdotus: - Pieni puukerrostalo ei rikkoisi Onnelantienkään kokonaisuutta.

Mielipide 2. Toivotaan liittymän järjestämistä Onnelantien puolelle ja puuston säilymistä Oikokadun varrella. Uudisrakentamisen tulee olla kulttuuriympäristöön soveltuvaa ja ympäristön puistomaista. Hämeenportissa toimivan päiväkodin toimintaympäristö huolettaa, erityisesti rakentamisen aikana.

Mielipide 3. Naapuri muistuttaa, että kaava-alue on asuntojen näkymä. Asukastiheyden kasvattaminen ei voi olla RKY-arvotusta merkittävämpi arvo. Uudisrakentamista kuitenkin puolletaan alueen arvon mukaisesti toteutettuna. Oikokadun kerrostalot ja Onnelantien pientalot muodostavat katujen liitoskohtaan keskusaiheen, jonka tärkeä osa on tontilla sijaitseva puusto. Kritisoidaan esitettyä liittymää Oikokadulle, koska se tuhoaisi puuston ja lisää melua. Liikenne tulisi ohjata Onnelantieltä. Purettavan rakennuksen tilalle halutaan uusi keskusaihe ja säilyttää tontin puuston.

Mielipide 4. Lahden keskustaan tehdään kerrostaloasuntoja aggressiiviseen tahtiin samalla kun media uutisoi asuinkiinteistöjen arvon alenemisesta ja työllisyysasteesta. Lahden vahvuus on luonnonläheisessä pientaloasumisessa. Harva lahtelainen haluaa asua keskustassa. On edesvastuutonta kaavoittaa vielä lisää kulttuurihistoriallisia kohteita ja viheralueita asuinrakentamiselle. Kaupunkiin ei tule lisää elinvoimaa tällaisesta toiminnasta. Kaupungin vastuulla on pitää yllä tasapainoa asuinrakentamisen ja viihtyisyyden suhteen. Mistä asukkaat näihin ylikalliisiin neliöihin?

Mielipide 5. Katujen pääteaihe (Onnelantie-Oikokatu) tulisi säilyttää rakentamalla yksi kerrostalo suunnilleen samalle paikalle missä rukoushuone on, ensimmäiskerrosluvuksi 4. Myös tontin vihreys pitäisi säilyttää tai edellyttää uusia istutuksia kaavassa. Puusto ja istutukset ovat tärkeät ja tunnusomaiset. Vaihtoehto 2 on parempi, koska rakentaminen ei tule lähelle Saimaankatua ja istutuksille jää enemmän tilaa. Liittymää ei missään nimessä saa tehdä Onnelantielle, se on pihakatu. Kaivataan julkisivukuvia.

Mielipide 6. Ymmärrämme, että rakennuksiin kohdistuvat käyttötarpeet muuttuvat ajan myötä ja että kaupungin luonnollista kehitystä ei voi vastustaa. Onnelantien rukoushuoneen tapauksessa kyse on rakennuksesta ja alueesta, joka on valtakunnallisesti ja paikallisesti merkittävä. Alue on vihreä elementti kivikaupungin reunalla. Kaavaluonnos on sekä RKY:n ja paikallisten arvotusten vastainen sekä KHO:n päätöksen vastainen. Vaadimme luonnokseen muutoksia, rukoushuoneen alueen arvoja ei tule menettää. On tehtävä täsmennetty selvitys muuttaa rukoushuonerakennus asumis- tai muuhun käyttöön, vanhaa runkoa hyödyntäen. Korjataan mielenkiintoinen, arvoja säilyttävä puurakennuskohde. Tulee laatia kaavaluonnos, jossa alueen historialliset,

kaupunkikuvalliset ja elvyttävät arvot säilytetään, vaikkei rakennusta voisikaan säilyttää. Ei sisäänajoa Oikokadulta.

Mielipide 7. Luonnosten suurin ongelma välinpitämättömyys asukkaiden mielipiteistä. Alueen tiivistämiseen vetoaminen on vitsi. Kaikki kaava-asiakirjoissa esitetyt suojeluarvot jätetään huomioimatta.

Ympäristöministeriön ja museoviraston ohjeissa vaaditut arvot eikä ammattitaitoinen ja hyvä suunnittelu toteudu. Onko oikein, että menetetään arvokas yhteinen kansallinen perintö. Suunnittelussa olisi tärkeintä, että kenenkään asumisviihtyvyys ei kärsi eikä ympäristön asuntojen arvo laske. Alueen kauneudelle merkittäväntä on puusto. Tontti ei ole jatkumoa kummallekaan kadulle (Oikokatu ja Onnelantie), vaan puistomainen päätepiste molemmille. Jos uusi rakennus tulisi vanhan paikalle säilyisi puistomaisuus Oikokadun puoleisessa rinteessä. Kolmikerroksinen puutalo sopisi paikalle huomattavasti paremmin.

Mielipide 8 (Salpausselän Luonnonystävät ry). SSLY kritisoi tehokasta rakentamista. Miksi ei ole esitetty vähemmän tehokasta vaihtoehtoa, joka sopisi paremmin rakennushistoriallisesti arvokkaalle paikalle? Suunnittelun lähtökohtana olisi pidettävä arvokasta kaupunkirakenteellista kokonaisuutta. SSLY:n näkemyksen mukaan tehokkuuden tulisi olla lähempänä $e=0,45$, koska tontti on osa Onnelantien vanhaa puutaloaluetta. Onnelantie 2 pihalla on runsaasti hienoa, vanhaa puustoa. Rakennusten tulee noudattaa muun Onnelantien rakennustapaa. Rakennus ei saa täyttää Oikokadun ja Saimaankadun kulmaa. Tosiasia taitaa olla, että vanhaa rukoushuonetta tuskin voidaan säilyttää rakennustapansa vuoksi. Odotamme uusia vaihtoehtoja, Onnelantien ehdoilla.

Tekninen ja ympäristölautakunta käsitteli asiaa 15.10.2019 § 137 (TYLA_1).

Asian esittelijän, maankäytön johtajan Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

”Lautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosehdotuksen

A-2691 asetettavaksi julkisesti nähtäville.”

Käsittely:

Lautakunta kävi vilkasta keskustelua asiasta.

Jäsen Putula esitti asian palauttamista käsittelyyn. Kaavassa tulee huomioda maankäyttö- ja rakennuslain 117 §: Rakennuksen tulee soveltua rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset. Jäsen Nevala kannatti esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä ja äänestysjärjestyksenä on seuraavaa: Ne, jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat jäsen Putulan ehdotusta asian palauttamisesta käsittelyyn, äänestävät EI.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä JAA äänestivät 8 ja EI 4.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösehdotuksen voittaneen.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Asemakaavan muutosehdotus A-2691 oli maankäyttö- ja rakennuslaissa säädettyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 7.11.-9.12.2019. Ehdotuksesta saatiin 2 lausuntoa. Sitä vastaan tehtiin neljä (4) muistutusta.

Lausunnot, A-2691 (2 kpl):

Ehdotusvaiheen 1 lausunnot pyydettiin Lahden kaupunginmuseo/Maakuntamuseolta ja ELY-keskukselta, jotka antoivat lausunnot.

Museo ilmoitti lausuntonaan, että sillä ei ole huomautettavaa suunnitelmasta. Hämeen ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaavaehdotukseen ja sen selostukseen on tehty muutoksia ja täydennyksiä.

Ehdotusvaiheen 1 lausunnot kokonaisuudessaan ja vastineet niihin ovat liitteinä.

Muistutukset, A-2691 (4 kpl):

Muistutukset kokonaisuudessaan ja vastineet niihin ovat päätösehdotuksen erillisinä liitteinä.

A-2691 > A-2691a

Asemakaavakarttaan ja -selostukseen tehtiin nähtävilläolon jälkeen vähäisiä muutoksia. Uusi kaavatunnus on A-2691a.

Kaupunginhallitus käsitteli asemakaavaehdotusta 30.3.2020 ja päätti palauttaa kaavan uudelleen valmisteltavaksi.

EHDOTUSVAIHE 2 (A-26g1b)

Kaupunginhallituksen valmisteluun palauttama ja TYLAn käsittelemä uusi kaavaehdotus A-26g1b.

Tekninen ja ympäristölautakunta käsitteli asiaa 19.5.2020 (TYLA_2).

Ehdotus on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 4.6.–6.7.2020.

Kaavaehdotukseen A-26g1b oli kaavan perusratkaisua muutettu niin, että ajoneuvoliittymä Oikokadulta poistettiin, samoin rakenteellinen pysäköinti. Pysäköinti osoitettiin asuinrakennuksen 1. kerrokseen ja erilliseen autotalliin tontin itärajalle sekä avopaikoille. Ajo niille tapahtuu nykyisestä liittymästä Onnelantieltä. Oikokadun puoleiselle tontin osalle on osoitettu istutusaluetta ja oleskelua Onnelantien puolelle muuriaidan suojaan.

Ehdotusvaiheen lausunnot pyydettiin Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen alueelliselta vastuumuseolta ja ELY-keskukselta, jotka antoivat lausunnot.

Museo ilmoitti lausuntonaan, että sillä ei ole huomautettavaa asiaan.

Hämeen ELY-keskus totesi, ettei sillä ole korjatusta kaavaehdotuksesta huomautettavaa.

Ehdotusvaiheen lausunnot kokonaisuudessaan ovat päätösehdotuksen erillisinä liitteinä.

Kaavaehdotusta A-26g1b vastaan on tehty yksi muistutus.

Muistutus (1 kpl):

”Uudessa ehdotuksessa paikalle on suunniteltu edelleen muodotonta betonista kerrostaloa, joka ei sovellu Onnelantien puutalo ilmeeseen. (Paljon on kaavamuutosehdotuksia tontille tehty, mutta ei vielä riittävästi jos naapuruston mielipiteet huomioitaisi.) Olisi vielä ehdottomasti tutkittava mahdollisuutta rakentaa paikalle puukerrostalo. Mitään esteitä ei puurakentamiselle olisi! Puutalo pehmentäisi ja päättäisi Onnelantien mallikkaasti. Lahti Vihreänä pääkaupunkina voisi esittäytyä eri foorumeilla myös tämän ekologisen rakentamistavan edelläkävijänä. Mitään teknisiä ja turvallisuusesteitä puutalokerrosrakentamiselle ei nykyään ole. Lahdessa on onnistuneesti toteutettu puukerrostaloalueita. Mitään ongelmia nykyisissäkään rakennuksissa ei ole esiintynyt. Rakennuspaikka on mitä otollisin puukerrostalolle, joka rakennus osin muodoiltaan voisi muistuttaa paikalla ollutta monelle tärkeää rakennusta. Näin aluetta ei pilattaisi korkeahkolla muodottomalla betonielementti- parvekelinjoituksella.”

Vastine muistutukseen:

Kaavanmuutosehdotus A-26g1b on laadittu kaavoituksessa neuvotellen Lahden kaupunginmuseon/ Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon ja alueellisen ympäristökeskuksen (HAMELY) asiantuntijoiden kanssa eri yhteyksissä. Jo työn alkuvaiheissa keskusteltiin myös mahdollisuudesta toteuttaa uudisrakennus puurakenteisena. Kyseessä on Valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) osa. Asiantuntijoiden näkemys on koko työn ajan ollut, että uudisrakentamisen tulee edustaa omaa aikaansa eikä pyrkiä muistuttamaan vanhaa rakennustapaa. Tällöin ajalliset kerrostumat erottuvat toisistaan. Yhtymäkohtia kaavatyössä on haettu Oikokadun puoleisiin asuinkerrostaloihin, jotka ovat samaa

mittakaavaa kaavaehdotuksen uudisrakentamisen kanssa. Kaavan julkisivumääräyksissä on edellytetty julkisivujen rappaamista niin, että elementtisaumat eivät jää näkyviksi. Parvekkeet on toteutettava osittain sisäänvedettynä, jolloin vältetään parvekkeiden erillisiltä tukirakenteilta. Parvekekaiteiden ulkonäköä on ohjattu julkisivumääräyksessä. Rakentaminen RKY-alueella tarkoittaa, että rakentaminen ja sen suunnittelu on aina myös museoviranomaisen erityisen ohjauksen ja valvonnan alaista.

EHDOTUSVAIHE 3 (A-2691c)

Tekninen ja ympäristölautakunta käsitteli kaavaehdotusta A-2691c 27.4.2021 (§68), TYLA_3. Ehdotus on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 6.5.-7.6.2021.

Nähtävillä olon jälkeen kaavaehdotusta A-2691c tutkittiin edelleen toteutuksen näkökulmasta. Kaavan toteutuminen osoittautui epätodennäköiseksi, kun asuinrakennuksen 1. kerrokseen sijoitetut autotallit veivät tilaa asumiselle soveltuvasta kerroksesta ja kerrosalasta. Viitesuunnitelmien avulla tutkittiin uudelleen asumisen toteuttamista koko maantasokerroksen osalle sekä lisäksi asumista sen alapuolella olevan kellarikerroksen rinteeseen puoleiselle seinustalle. Kaavaehdotus A-2691c laadittiin viitesuunnitelmia hyödyntäen.

Korjatussa kaavaehdotuksessa A-2691c asumista osoitettu viiteen kerrokseen, mikä mahdollistaa mm. aiempaa väljemmät porrashuoneet sekä parvekkeiden osittaisen sisäänvedon. Siirtämällä rakennusala n.1,5m rinteeseen Oikokadun suuntaan ja korottamalla räystäään enimmäiskorkeutta 0,5 metrillä, on asumiselle voitu osoittaa lisätilaa rinteeseen ja aiempaa laadukkaampaa asumista kerrosalaa lisäämättä.

Havaitut puutteet lähiympäristöä koskevissa määräyksissä on korjattu.

Asemakaavakartta ja selostus muutettiin vastaavasti.

Ehdotuksesta A-2691c saatiin yksi lausunto ja 3 muistutusta.

Saatu palaute on kuvattu perusteluosan alussa, kappale Hyväksymisvaihe 2; kaavaehdotus A-2691d

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijöille, kv

Asunto Oy Toivonmäki, c/o Reim Lahti Oy, Aleksanterinkatu 7, 15110 LAHTI

Asunto Oy Onnelantie 7, c/o TiKo Isännöinti Oy, Vesijärvenkatu 11 B 15140
LAHTI

Asunto Oy Onnelantie 18, c/o TiKo Isännöinti Oy, Vesijärvenkatu 11 B 15140
LAHTI

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] (sähköinen tiedotus sovittu

28.9.2021)

Kv: ote pöytäkirjasta ilman liitteitä hakijalle: Kiinteistöyhtymä Onnelat, [REDACTED]

[REDACTED]

Ote pöytäkirjasta ilman liitteitä muistutuksen tekijöille (yhteystiedot edellä), ote pöytäkirjasta ilman liitteitä sitä pyytäneille kunnan jäsenille (jos on), sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY –keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti:

kuulutus Hämeen ELY -keskus,

kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,

kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,

kuulutus + kartta Kaupunkiympäristön palvelualueen Kaupunkisuunnittelu-
yksikkö

Liitteet

A-2691d Kaavaehdotuskartta

A-2691d Kaavaselostus ja seurantalomake

A-2691d Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

A-2691d Luonnosvaiheen lausunnot

A-2691d Luonnosvaiheen mielipiteet

A-2691d Asukastilaisuuden muistio

A-2691d Kiinteistökatselmus

A-2691d Kaavoitushakemus

A-2691d Rakennushistoriallinen selvitys

A-2691d Sisäilma- ja rakennetutkimus

A-2691d Ympäristöterveyden lausunto

A-2691d Viherkerroin

A-2691d Viranomaisneuvottelupöytäkirja

A-2691d Havainnollistava aineisto

A-2691d Ehdotusvaihe 1 lausuntopyyntö liitteineen

- A-2691d Ehdotusvaihe 1 lausunnot
- A-2691d Ehdotusvaihe 1 muistutukset
- A-2691d Ehdotusvaihe 1 muistutukset ja vastineet (tiivistelmä)
- A-2691d Ehdotusvaihe 2 lausunto a ELY-keskus
- A-2691d Ehdotusvaihe 2 lausunto b Museo
- A-2691d Ehdotusvaihe 2 lausuntopyyntö liitteineen a
- A-2691d Ehdotusvaihe 2 lausuntopyyntö liitteineen b
- A-2691d Ehdotusvaihe 2 muistutus
- A-2691d Ehdotusvaihe 2 vastine muistutukseen
- A-2691d Ehdotusvaihe 3 lausunto, ELY-keskus
- A-2691d Ehdotusvaihe 3 muistutukset

§ 384

Työllisyyden kuntakokeilun määräaikaisten virkojen muuttaminen toistaiseksi voimassa oleviksi ja uusien omavalmentajien virkojen perustaminen

6856/01.01.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, p. 050 559 4065

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti ja oikeutti panemaan päätöksen täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. muuttaa seuraavat virat toistaiseksi voimassa oleviksi:

- palvelupäällikkö, 1 virka
- palveluesimies, 5 virkaa
- omavalmentaja, 28 virkaa
- työllisyysasiantuntija, 4 virkaa
- työllisyys sihteeri, 4 virkaa

Muutos tulee voimaan 1.12.2021 alkaen.

2. perustaa 12 uutta omavalmentajan virkaa 1.1.2022 alkaen. Virkojen perustaminen on ehdollinen ja edellyttää kaupunginvaltuuston päätöstä vuoden 2022 talousarvion hyväksymisestä.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti ja oikeuttaa panemaan päätöksen täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perusteluosa

Lahti, Hollola, Asikkala, Kärkölä ja Orimattila muodostavat työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain mukaisen kokeilualueen. Lahden osalta kaupunginhallitus on 09.11.2020 § 296 päättänyt perustaa työllisyyden kuntakokeiluun määräaikaisten virat ajalle 1.1.2021 – 30.6.2023 seuraavasti:

- palvelupäällikkö, 1 virka
- palveluesimies, 5 virkaa
- omavalmentaja, 28 virkaa
- työllisyysasiantuntija, 4 virkaa
- työllisyyssihteeri, 4 virkaa

Työllisyyden hoidon kehittäminen on murrosvaiheessa ja maan hallitus uudistaa valtion ja kuntien työnjakoa työllisyyden hoidossa. Valtion tasolla on käynnistetty valmistelu työllisyyspalveluvastuun siirtämisestä kunnille. Kuntapohjaisessa ratkaisumallissa työnantajien ja työnhakijoiden TE-palvelut siirrettäisiin kuntien järjestämisvastuulle. Aikataulullisesti siirto tapahtuisi vuoden 2024 aikana ja kuntakokeiluille säädettäisiin jatko siihen asti. Vaikka asiassa ei ole tehty lakitasoisia päätöksiä, kaupungin on syytä valmistautua muutokseen ja varmistaa laaja-alaisen työllisyyden hoidon pysyvien rakenteiden valmistelu. Kaupunginhallitus on jo päättänyt perustaa kuntakokeilun ja Lahden kaupungin työllisyyden hoitoon toistaiseksi voimassa olevan työllisyyspalvelujohtajan viran 1.12.2021

alkaen. Vastaavasti on tarkoituksenmukaista muuttaa aiemmin perustetut kuntakokeilut virat toistaiseksi voimassa oleviksi. Muutos ei vaikuta määräaikaisten virkojen perusteella annettujen henkilökohtaisten viranhoitomääräysten voimassaoloon.

Vuoden 2022 elinvoima- ja työllisyysjaoston käsittelemään talousarvioehdotukseen sisältyy 12 uutta omavalmentajan virkaa. Virkojen perustaminen on välttämätöntä henkilökohtaisen asiakaspalvelun toteuttamiseksi, henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmasta ja erityisesti ns. pohjoismaisen työvoimapalveluiden lakisääteisen mallin toteuttamiseksi. TE-palvelut on jo aloittanut rekrytoinnit pohjoismaisen mallin voimaantuloa silmällä pitäen. Kaupungin näkökulmasta on myös syytä aloittaa rekrytointiprosessit ennen vuodenvaihdetta, jotta valittavat henkilöt voisivat aloittaa virkatehtävissään heti vuoden 2022 alussa. Virat ja virkavalinnat olisivat ehdollisia kunnes kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuoden 2022 talousarvion.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

tiedoksi henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta

§ 385

Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1. - 31.8.2021

807/02.00.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, puh. 050 383 6502

Controller Maija Laine, puh. 044 716 1433

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin 1.1.–31.8.2021 tiedokseen

Perusteluosa

Konsernipalvelut 30.9.2021:

”Konsernipalvelut on valmistellut talouden ja toiminnan seurantaraportin tammi-elokuulta 2021. Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.”

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

--

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Liitteet

Talouden ja toiminnan seurantaraportti tammi-elokuu 2021

§ 386

Kuntien Tieran Oy:n pääomallainan sopimusehtojen tarkentaminen

6861/02.02.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Rahoituspäällikkö, Päivi Väisänen, 044 716 1428

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että sivistysjohtaja Tiina Granqvist ilmoitti esteellisyytensä (HL 28.1 § 5 kohta) ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupungin hallitus päättää

1) hyväksyä kaupungin ja Kuntien Tiera Oy:n (Tiera) välillä solmittuun pääomallainasopimukseen muutoksen, jossa kaupunki hyväksyy Suomen itsenäisyyden juhlarahaston (Sitra) kolmen ensimmäisen pääomallainan etusijaisuuden sekä samalla kaupungin antaman pääomallainan koron nostamisen.

Muutoksen myötä:

i) Sitran myöntämien pääomallainojen korko laskee 8 prosenttiin takautuvasti 1.2.2021 alkaen.

ii) Lahden, Turun ja Espoon myöntämien lainojen korko nousee 5

prosentista 8 prosenttiin takautuvasti 1.2.2021 alkaen. Lahden osalta muutoksen kohteena on pääomalaina, jonka myöntämispäivä on 12.3.2014, pääoma 250 000 euroa.

iii) Lahti, Turku ja Espoo antavat suostumuksensa Sitran kolmen ensimmäisen pääomalainan (pääomaltaan 2,0 milj. euroa) etusijaisuudelle.

2) valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan muutokseen liittyvät asiakirjat sekä tekemään niihin teknisluonteisia tai muuten vähäisiä muutoksia ennen niiden hyväksymistä.

Päätöksen toimeenpano on ehdollinen sille, että Espoo ja Turku tahoillaan hyväksyvät vastaavat muutokset.

Perusteluosa

Kunnat ja kuntayhtymät perustivat Tieran toimintansa tueksi vuonna 2010. Tänäpä Tiera on yli 340 kuntatoimijan omistama, voittoa tavoittelematon yhteiskunnallinen yritys. Yhtiön omistaja-asiakkaiden väestöpeitto on lähes 4,4 miljoonaa suomalaista. Tieran laaja tarjoama koostuu kuntakentän tarpeisiin suunnatuista ICT-palveluista ja digiratkaisuista.

Tiera on viime vuosina onnistunut kehittämään toimintaansa merkittävästi ja kääntymään kannattavalle kasvu-uralle. Vuonna 2019 yhtiön operatiivinen (ts. kertaluonteiset alaskirjaukset huomioimaton) liikevaihto oli 28,2 miljoonaa ja operatiivinen tulos 1,6 miljoonaa euroa. Sen jälkeen, vuonna 2020, operatiivinen liikevaihto kasvoi 35,4 miljoonaan ja operatiivinen tulos 2,8 miljoonaan euroon. Kuluvankin vuoden osalta näkymät ovat positiiviset ja hyvän kehityksen ennustetaan jatkuvan.

Tieran positiivisesti kehittynyt tulos ja kassavirta mahdollistavat vieraan pääoman ehtoisten lainojen lyhentämisen nopeutetussa aikataulussa.

Samalla parantunut luottokelpoisuus on mahdollistanut neuvottelut Sitran oman pääoman-ehtoisten lainojen korkotason alentamisesta.

Tieralla on lähtötilanteessa yhteensä kahdeksan omaksi pääomaksi kirjattavaa pääomalainaa.

	Lainan pvm	Laina pääoma	Korko-%
Sitra	4.11.2013	750 000	10,56 %
Sitra	14.1.2014	750 000	12,56 %
Sitra	7.2.2014	500 000	14,56 %
Lahti	12.3.2014	250 000	5 %
Turku	23.3.2014	500 000	5 %
Espoo	27.3.2014	500 000	5 %
Sitra	9.4.2014	600 000	14,56 %
Sitra	26.8.2014	1 000 000	14,56 %
Yhteensä		4 850 000	

Kaupunginhallitus on päättänyt yllä mainitun Lahden pääomalainan myöntämisestä kokouksessaan 10.2.2014 (§ 61).

Sitran toimintaehtojen mukaan antolainojen koron tulee olla markkinaehtoisia. Viime vuosina liikkeelle laskettujen vertailukelpoisten lainojen korkotaso on ollut keskimäärin 8 - 10 prosenttia.

Sitran ja Tieran käymien korkoneuvottelujen tuloksena Sitra on lupautunut laskemaan omien lainojensa korkoa 8 prosenttiin takautuvasti 1.2.2021 alkaen. Koron alennus on merkittävä, sillä se laskisi Tieran lainanhoitokustannuksia noin 200 000 euroa vuodessa. Koronalennus nopeuttaisi oman pääoman ehtoisten lainojen takaisinmaksua sekä Sitralle että kaupungeille.

Sitran ja Tieran välisten korkoneuvottelujen yhteydessä havaittiin, että Sitran pääomalainojen ehdoissa on maininta etusijaisuudesta suhteessa

yhtiön muihin, kyseisten lainojen jälkeen nostamiin pääomalainoihin. Tällaista Sitran lainojen etusijaisuutta ei kuitenkaan ole mainittu Lahden, Turun ja Espoon Tieralle myöntämissä lainoissa. Sitran pääomalainojen etusijaisuus koskee Sitran kolmea ensimmäistä pääomalainaa, pääomaltaan yhteensä 2,0 milj. euroa.

Myöntääkseen koronalennuksen Tieralle Sitra edellyttää Lahdelta, Turulta ja Espoolta suostumuksen siihen, että Sitran myöntämillä pääomalainoilla on alun perin tarkoitettu parempi etusija.

Kompensaationa kuntien suostumukselle Sitran pääomalainojen etusijaisuudesta Tiera ehdottaa, että kaupunkien myöntämien pääomalainojen korko nostettaisiin samalle 8 prosentin tasolle Sitran pääomalainojen kanssa takautuvasti 1.2.2021 alkaen.

Osakeyhtiölain 12:2.3 §:n mukaan "pääomalainoilla on keskenään yhtäläinen oikeus yhtiön varoihin, jollei muuta ole yhtiön ja pääomalainojen velkojen kesken sovittu." Niiden pääomalainavelkojen, joiden asemaa asiassa tehtävä sopimus (sopimus yhtiön ja paremmalla etusijalla olevan pääomalainavelkojan välillä) heikentää, on annettava suostumuksensa sopimukselle.

Ehdotetussa muutoksessa:

- 1) Sitran myöntämien pääomalainojen korko laskee 8 prosenttiin takautuvasti 1.2.2021 alkaen
- 2) Lahden, Turun ja Espoon myöntämien lainojen korko nousee 5 prosentista 8 prosenttiin takautuvasti 1.2.2021 alkaen
- 3) Lahti, Turku ja Espoo antavat suostumuksensa Sitran kolmen ensimmäisen pääomalainan (pääomaltaan 2,0 milj. euroa) etusijaisuudelle

Ehdotettu kuntien myöntämien lainojen koronnosto kasvattaa Tieran korkokuluja 37 500 euroa vuodessa. Yhdessä Sitran ja kuntien korkomuutokset alentavat Tieran korkokuluja 162 500 euroa vuodessa.

Lahden, Turun ja Espoon myöntämät lainat ja Sitran kaksi viimeistä pääomalainaa ovat keskenään samanarvoisia. Tiera maksaa kaupungeille ja Sitralle niiden myöntämien lainojen kertyneet korot ja pääoman rinnakkain samalla aikataululla sen jälkeen, kun Sitran myöntämien kolmen ensimmäisen lainan ja pääoma ja korot on maksettu.

Edellä mainittu järjestely kasvattaa Tieran Lahdelle maksamia korkotuottoja eli on Lahdelle taloudellisesti edullinen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

ote/Kuntien Tiera Oy, Espoon kaupunki, Turun kaupunki, rahoituspalvelut

§ 387

Kunnan keskusvaalilautakunnan kokoonpanon vv. 2021-2025 täydentäminen KV

4998/00.00.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginsihteeri Janne Mäki, p. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto valitsee keskusvaalilautakuntaan V varajäsenen, joka tulee jäsenten sijaan valitsemisjärjestyksessä.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Kaupunginvaltuusto asetti 16.8.2021 (82 §) toimikaudekseen 1.8.2021-31.5.2025 keskusvaalilautakunnan ja valitsi lautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme jäsentä sekä viisi varajäsentä, jotka tulevat jäsenten sijaan valitsemisjärjestyksessä:

puheenjohtaja: Merja Ilmoniemi (ps.)

varapuheenjohtaja: Kirsti Vaara (vihr.)

jäsen: Erkki Weurlander (sd.)

jäsen: Reijo Oksanen (kok.)

jäsen: Esa Lukkarinen (Pro Lahti)

I varajäsen: Pentti Rauhala (kesk.)

II varajäsen: Auli Haarala (kd.)

III varajäsen: Silja Lappalainen (vas.)

IV varajäsen: täydentyy myöhemmin (Liike Nyt)

V varajäsen: täydentyy myöhemmin (Asukkaiden Lahti).

Kaupungivaltuusto täydensi 13.9.2021 (§ 116) päätöstään ja valitsi IV varajäseneksi Matti Karmaan (Liike Nyt).

Vaalilain 13 §:

”Valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa. (8.5.2015/563)”

Vuonna 2021 pidetyissä kuntavaaleissa esiintyivät Lahden kaupungissa seuraavat puolueet ja äänestäjäryhmät, jotka ovat äänimäärän mukaisessa järjestyksessä:

- 1) Suomen sosialidemokraattinen puolue r.p.
- 2) Kansallinen Kokoomus r.p.
- 3) Perussuomalaiset r.p.
- 4) Pro Lahti -yhteislista
- 5) Vihreä Liitto r.p.
- 6) Suomen Kristillisdemokraatit r.p.
- 7) Suomen Keskusta r.p.
- 8) Vasemmistoliitto r.p.
- 9) Asukkaiden Lahti -yhteislista
- 10) Liike Nyt r.p.
- 11) Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p.
- 12) Kestävän tulevaisuuden Lahti -yhteislista
- 13) Eläinoikeuspuolue r.p.
- 14) Suomen Kansa ensin r.p.
- 15) Valitsijayhdistys Jani Hietala

Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Tasa-arvolain vaalille asettamat vaatimukset

5-jäsenisessä lautakunnassa miehiä ja naisia on oltava vähintään suhteessa 5-2.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 23

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: valitusosoitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote valitut, keskusvaaliltk, luettelot

§ 388

Kisapuiston alueen kehittäminen

2082/10.03.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Projektipäällikkö Tomi Tenhunen, puh. 044 716 1976

Toimitilajohtaja, Jouni Arola, puh. 050 559 4227

Päätös

Esittelijä lisäsi päätösehdotukseensa seuraavan:

”Kaupunginhallituksen lähtökohtana on, että uuden tekojääradan ja pesäpallokentän rakentaminen käynnistetään vuonna 2022.

Kaupunginhallitukselle annetaan tilannekatsaus hankesuunnitelmasta joulukuun 2021 loppuun mennessä.”

Jäsen Erkki Nieminen esitti, että Kisapuiston kokonaissuunitelmaan lisätään toisen pesäpallokentän rakentaminen. Ehdotusta ei kannatettu joten se raukesi.

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Erkki Nieminen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Kaupunginhallitus hyväksyy 29.9.2021 päivätyn Kisapuiston kokonaissuunnitelman ja edellyttää hankesuunnittelun käynnistämistä välittömästi uuden pääkatsomorakennuksen osalta. Kaupunginhallitus päättää jalkapallostadionin toteuttamis- ja operointimallista erikseen asiaa koskevien kumppanuusneuvottelujen päätyttyä.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus päätti 8.3.2021, että Kisapuiston alueesta laaditaan uusi kokonaissuunnitelma, joka sovittaa yhteen alueen kehittämistarpeet ja osasuunnitelmat. Suunnitelma kartoittaa eri toimijoiden ja käyttäjäryhmien tarpeita ja selvittää toimintojen edellytyksiä Kisapuiston alueella. Kokonaissuunnitelman laatii Tilakeskus yhteistyössä kaupunkiympäristön palvelualueen, liikuntatoimen ja Spatium Toimitilat Oy:n kanssa. Suunnitelman laatimisessa hyödynnetään Spatium Toimitilat Oy:n aiempia suunnitelmia ja muita aluetta koskevia suunnitelmia sekä kuullaan nykyisiä ja tulevia käyttäjiä. Suunnitelma tuodaan kaupunginhallitukselle syyskuuhun 2021 mennessä.

Kisapuistoa kehitetään laaja-alaisesti ja vuorovaikutteisesti erilaisten käyttäjäryhmien ympärivuotiseen käyttöön. Alueen kehittämisessä huomioidaan Kisapuiston merkittävät kulttuurihistorialliset arvot, puistomaisuus sekä ympäristönäkökohdat mm. hiilineutraaliuden osalta.

Liitteenä olevassa Kisapuiston kokonaissuunnitelmassa on käsitelty kaupunginhallituksen päätöksessä esitetyt toimenpiteet.

Merkittävin yksittäinen hanke Kisapuiston alueella on jalkapallostadionin uusi pääkatsomorakennus sekä siihen mahdollisesti liittyvät päätykatsomot. Pääkatsomorakennuksesta tulee laatia kokonaissuunnitelmaan pohjautuva

erillinen hankesuunnitelma hankkeen tarkemman sisällön ja kustannusvaikutusten kuvaamiseksi sekä tarvittavien kilpailutusten järjestämiseksi. Muiden kohteiden osalta kokonaissuunnitelma mahdollistaa toimenpiteiden jatkovalmistelun.

Kokonaissuunnitelman laadinnassa pääkatsomorakennuksen pohjana käytettiin Spatium Toimitilat Oy:n viitesuunnitelmaa. Suunnitelma mahdollistaa UEFA 2 -kategorian mukaisen toiminnan, mutta se on muutettavissa UEFA 3 -kategorian mukaiseksi. Tason nostaminen edellyttää mm. katsomopaikkojen lisäämistä rakentamalla kaksi päätykatsomoa ja elektroniset portit sekä varaamalla enemmän pysäköintipaikkoja. Lisäksi alueen infran osalta on tehtävä lisäyksiä ja parannuksia.

Valmistelun aikana kaupunki ja FC Lahti ovat neuvotelleet ratkaisusta, jossa Kisapuiston jalkapallostadion toteutettaisiin yhteishankkeena. FC Lahti investoisi stadionin toteuttamiseen, vastaisi osaltaan ylläpidon kustannuksista ja olisi operatiivinen toimija alueella. FC Lahti yhdessä kumppaniensa kanssa vastaisi erityisesti stadionin keskeisten asiakaspalvelu- ja kumppanuustilojen toteutuksesta ja ylläpidosta. Ratkaisu edellyttää erillisen hankesuunnitelman ja tilaohjelman laatimista yhteistyönä.

Stadionin sopimuskokonaisuus voidaan tuoda päätöksentekoon aikaisintaan loppuvuodesta 2021.

Nykyisen pesäpallokentän alueelle on tarkoitus sijoittaa täysikokoinen 125 x 75 metrin hiekkatekonurmipintainen kenttä ja tekojäärata. Ratkaisu mahdollistaa pesäpallon pelaamisen kesäkaudella ja luistelun sekä muun jääurheilun talvikaudella.

Vuonna 1952 rakennettua pukusuoja- ja huoltorakennusta on tarkoitus ylläpitää vuosikorjausluonteisin kunnossapitotoimenpitein, ja tätä varten on laadittu PTS-suunnitelma.

Kisapuiston kehittäminen edellyttää myös alueen liikennöitävyyden, kunnallistekniikan, valaistuksen ja muun sähköistymisen sekä tietoliikenneverkon parantamista kokonaissuunnitelmassa tarkemmin kuvatulla tavalla.

Alue koostuu erilaisista osista, joiden suunnittelu ja rakentaminen tulee sovittaa yhteen ja jaksottaa huolellisesti. Käyttökatkoilta ei kokonaan voida välttää. Kokonaisuakataulussa tulee ottaa huomioon hankintalain mukaiset kilpailutukset.

Toteutusaikataulu on vielä avoin.

Kokonaissuunnitelman kuvaaman hankekokonaisuuden arvioidut investointikustannukset (alv. 0 %) kustannustasossa 9/2021 ovat:

- Pääkatsomorakennus	8,82 milj. euroa
- Pesäpallokenttä ja tekojäärata	4,57 milj. euroa
- Alueinfrarakentamisen toimenpiteet	<u>1,07 milj. euroa</u>
Yhteensä	14,46 milj. euroa

UEFA 3 kategorian jatkokehitysoption mukaisten lisäysten karkea kustannusarvio on vähintään 1,1 milj. euroa.

Kisapuisto sijaitsee keskeisesti kaupungin katuverkon rajaamalla alueella, ja alue on hyvin saavutettavissa kaikilla kulkuvälineillä ja -muodoilla. Ajoneuvojen pysäköinti on tarkoitus ohjata alueen ulkopuolelle välttämättömiä pysäköintitarpeita lukuun ottamatta. Polkupyöriä varten Kisapuistoon lisätään runkolukitusmahdollisuudella varustettuja pyörätelineitä.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote Lahden Tilakeskus, Tiina Granqvist, Olli Alho, Tommi Lanki, Petri Honkanen,
Mika Lastikka, Jouni Kanervo Spatium Toimitilat Oy

Liitteet

Kisapuisto Kokonaisuunnitelma 29092021

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 23

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.10.2021

§ 389

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

Pöytäkirjoja:

- Keskusvaalilautakunta 7.9.2021

- Kaupunkiympäristölautakunta 15.9.2021

- Tarkastuslautakunta 16.9.2021

- Lahden seudun jätelautakunta 16.9.2021

- kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta
17.9.-30.9.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Oheismateriaali

Lahden mitalin hankkiminen v. 2021

Villähteen peruskoulua koskevat poikkeukselliset opetusjärjestelyt ajalla 27.9. - 30.9.2021

Kariston peruskoulua koskevat poikkeukselliset opetusjärjestelyt ajalla 27.9. - 3.10.2021

Länsiharjun peruskoulua koskevat poikkeukselliset opetusjärjestelyt ajalla 27.9. - 2.10.2021

Kärpäsen peruskoulua koskevat poikkeukselliset opetusjärjestelyt ajalla 27.9. - 4.10.2021

Kukkasen peruskoulua koskevat poikkeukselliset opetusjärjestelyt ajalla 27.9. - 3.10.2021

Rakennuttamispäällikön, kunnossapitopäällikön, aluepäällikön ja suunnittelupäällikön viran tehtäväkohtaisen palkan vahvistaminen kaupunkiympäristön palvelualueella

Lähteen peruskoulun Liipolan toimipistettä koskevien poikkeuksellisten opetusjärjestelyjen jatkaminen 1.10.2021 asti

Mukkulan peruskoulua koskevat poikkeukselliset opetusjärjestelyt ajalla 23.9. - 30.9.2021

Lahden kaupunginvaltuuston Urheilukerho ry:n avustus vuodelle 2021

Irtokalusteiden vuokraus Lahden Palvelutorille

Kunnossapitoinsinöörin tehtäväkohtaisen palkan määräaikainen vahvistaminen

Rakennuttajainsinöörin tehtäväkohtaisen palkan vahvistaminen

Kaupungin edustajan määrääminen Lahden kansainvälinen kirjailijakokous ry:n sääntömääräiseen syyskokoukseen 6.10.2021

Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva: Näyttelyseinien hankinta

Lähteen peruskoulun Liipolan toimipistettä koskevat poikkeukselliset opetusjärjestelyt ajalla 21.9. - 27.9.2021

Euroopan investointipankin kanssa solmitun rahoitussopimuksen muuttaminen

Lahden Työn Paikka Oy:n pankkitilin poistaminen konsernitilistä ja luottolimiitin lopettaminen

Lahden Taiteilijatalosäätiön hallituksen jäsenten nimeäminen vuosiksi 2022-2024

Elinvoimajohtajan viransijaisen määrääminen

Vh-päätösluettelo Kh 4.10.2021

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.10.2021

§ 390

Valtuustoaloite: Pyöräteiden talviharjausmenetelmät KV

2203/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupungininsinööri Mika Lastikka p. 050 63891

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 29.09.2021

§ 43

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa kunnallistekniikan valmisteleman vastineen vastauksenaan valtuustoaloitteeseen todeten, että harjausmenetelmän kehittämistä kävelyn- ja pyöräilyn ns. baanaverkolla jatketaan toistaiseksi.

Perusteluosa

Lahden perussuomalaiset ry valtuustoaloitteessaan 8.3.2021 esittää seuraavaa:

Lahden pyöräteiden puhtaaksi sulattaminen harjaaminen kallista ja tarpeetonta

Aihe

Lahden kaupunki on ryhtynyt erilaisiin hankkeisiin tämänvuotisen Euroopan ympäristöpääkaupunki -nimikkeen merkeissä. Yksi näistä on muutamien pyöräteiden sulattaminen formaattikemikaalilla ja näiden väylien harjaaminen lumesta asfalttipintaan saakka.

Seuraukset

Formaattiliuos on ympäristöystävällinen liukkaudenestoon käytettynä, mutta aiheuttaa likaantumishaittoja jalkineille, pyörille ja koirien jaloille. Tätä likaantumista kulkeutuu julkisiin tiloihin, koteihin, pyörävajoihin, kotipoluille ja suksiladuille. Katujen harjaaminen lumesta puhtaaksi talviaikana aiheuttaa huomattavia käyttökustannuksia työ- ja konetuntien osalta. Lisäksi talviaikainen harjaus kuluttaa kalustoa huomattavassa määrin ja aiheuttaa korjauskustannuksia.

Näkemys

Lahden Perussuomalaiset ry:n kaupunginvaltuustoryhmä pitää joidenkin pyörätielinjausten talviaikaista kemiallista sulattamista ja koneharjausta

asfalttipintaan saakka tarpeettomana. Runsas liuosmäärä on likaantumisen osalta haitallista. Sulana pitämisen kustannukset ovat merkittävästi korkeammat kuin normaalissa kevyen liikenteen lumenaurauksessa ja lisää siten tarpeettomasti kaupungin kadunhoidon kuluja.

Pyörätie on turvallinen talviaikana lumipintaisena, jos polkupyörässä on vähintään eturenkaassa nastoitus ja pyörätien hiekoitukseen käytetään materiaalia, joka ei puhkaise renkaita. Perussuomalaiset pitävät ylimitoitettuna Lahden kaupungin ratkaisua pitää osaa kaupungin pyöräteistä täysin sulana talviaikana ja olosuhteissa. Kustannukset ja likahaitat huomioiden toimintaa ei voi perussuomalaisten mielestä pitää järkevänä.

Aloite

Lahden Perussuomalaiset ry:n kaupunginvaltuustoryhmä ehdottaa, että pyöräteiden liuottaminen ja puhtaaksi harjaus asfalttipintaan saakka lopetetaan tämän talvikauden jälkeen, koska edut ja haitat on punnittu tarpeeksi talvikauden 2020-2021 kokeilun perusteella ja lopulliset kustannukset kilometriä kohden ovat tiedossa. Näin ollen tämän kaltaista kevyenliikenteen huoltoa ei ole syytä jatkaa tulevina talvina. Huomio ja kustannukset tulee kiinnittää ennen kaikkea tehokkaampaan lumenauraukseen ja lumikasojen poiskuljettamiseen sekä jäisten katukäytävien hiekoittamiseen.

Vastaus aloitteeseen:

Kävelyn- ja pyöräilyn pääreittien kunnossapidon kehittäminen perustuu kaupungin voimassa olevaan strategiaan. Kunnossapidon harjausmenetelmä hankkeena on ollut palvelualueen strateginen kärkihanke harrastustakuu ja arkiliikuntaosiossa usean vuoden ajan.

Harjausmenetelmä on ollut myös osana palvelualueen perusteluissa ympäristöpääkaupunkihankkeessa. Talvikunnossapidon ja harjausmenetelmän kehitystyöhön käytetyt resurssit raportoidaan Ympäristöministeriölle, kun vastaanotamme hankkeelle valtion avustusta.

Harjausmenetelmä vaatii tuekseen kemiallisen liukkaudentorjunnan. Liukkaudentorjuntamateriaalia käytetään alkutalven mustilla jäillä, usein ennakkoon ennen lumisadetta ja pääsääntöisesti lumen harjauksen jälkeen, jotta kunnossa- ja puhtaanapitolain mukainen liikenteellisesti tyydyttävä turvallinen taso saavutetaan varmasti. Lahdessa on seurattu keskustan alueella pohjaveden laadun tilanteen kehittymistä jo vuosien ajan. Sairaalanmäen tarkkailupisteessä kloridin pitoisuus saavutti vuonna 2018 tason 110 mg/l. Talousvesiasetuksen soveltamisohjeissa on kloridipitoisuudelle asetettu arvoja eri näkökulmista. On tiedossa, että klorideja on makeissa pintavesissä yleensä alle 10 mg/l. Soveltamisohjeiden mukaan kloridin laatutavoite talousvedelle on enintään 250 mg/l, mikä perustuu arvioituun makukynnykseen. Korroosio-ongelmien välttämiseksi on kuitenkin pyrittävä selvästi pienempään kloridipitoisuuteen. Kloridipitoisuuden tulisi olla vähemmän kuin 25 mg/l, elleivät veden muut ominaisuudet vähennä kloridin haitallista vaikutusta. Todettakoon, että vuoden 2018 jälkeen, kun Lahden kaupunki päätti lopettaa keskustassa suolan käytön, kloridin määrä Sairaalanmäen tarkkailupisteessä ei ole enää kasvanut. Ja edelleen on tiedossa, että ympäristönsuojelulain 17 § asettaa tärkeälle pohjavesialueelle pohjaveden laadun pilaamiskiellon. Kloridi kertyy pohjaveteen ja maaperään, tutkimuksin on osoitettu, että formiaatti hajoaa maaperään joutuessaan eikä sen vuoksi toimi kloridin tavoin.

Vesi on iso osa Lahtea ja Lahden kaupunkikonsernia. Päivittäin nautittu juomavetemme perustuu pohjaveden käyttöön, vesistömme toimivat laajasti kaupunkilaisten virkistyskäytössä ja onhan tiedossa, että

pohjaveteen perustuvaa seudullisesti työllistävää teollisuutta sijaitsee saman arvokkaan pohjavesivarannon kyljessä. palvelualueen valinnoilla on pyritty parantamaan em. tärkeiden toimintojen laatua ja varmistamaan niiden tulevaisuus.

Talvikausi 2017–2018

Talvikaudella keskustan kunnossapitourakan ajoratojen kemiallisessa liukkaudentorjunnassa siirryttiin suolankäytöstä formiaattipohjaisiin materiaaleihin. Talvikauden jälkeen kerättiin palautetta kunnossapidon tekijöiltä. Talvikauden koettiin olleen haasteellinen, mm. avaruskertoja oli erittäin paljon (yli 30 kpl). Kunnossapidon koettiin kuitenkin onnistuneen hyvin. Asukaspalautteiden määrissä ei ollut kasvua, liikennöitsijöiltä ei vastaanotettu negatiivista palautetta ja tilaajan valvonta oli tyytyväinen. Katujen koettiin myös olleen kuivempia kuin aikaisempina talvina. Polanneongelmaa ei ollut: tiehöylää (tiekarhua) ei käytetty olleenkaan, alusterillä pärjättiin hyvin. Formiaattirakeen epäsäännöllinen muoto auttoi raetta pysymään paremmin väylillä kuin natriumkloridi -rakeet. Rakeisten formiaattituotteiden materiaalin käytön etuna suolaan verrattuna oli myös liukkaudentorjunnan pitkäaikaisuus (isompi raekoko) ja materiaalin pitkäkestoisempi vaikutus. Materiaalin pitkävaikutteisuutta kuvaa se, että ko talvena oli usein tilanteita, jolloin kemiallisen liukkaudentorjunnan uusintakerroille ei keskustan urakka-alueella ollut tarvetta. Samaan aikaan ajoratojen suolauskierroksia oli jouduttu toteuttamaan muilla urakka-alueilla.

Talviharjauspilotti talvikaudella 2019–2020

Kevytväylien talviharjausta on kokeiltu Lahdessa ensimmäisen kerran pilottitalvena 2019–2020 silloisen hoidonjohtourakan toimesta (HJU Keskusta 2015–2020). Tuolloin käsittelyssä oli reitti Matkakeskukselta

Apilakadulle. Poikkeuksellisen lauha talvi ei antanut mahdollisuutta saada hoitomenetelmästä todellista tietoa kevyen liikenteen väylästä.

Talvikaudelta ei vastaanotettu menetelmästä, käytetystä sulatuskemikaalista tai lieveilmiöistä vastustavaa palautetta.

Uuden hoitourakan laatulupaus

Kunnallistekniikka aloitti syksyllä 2019 uuden keskustan hoidonjohtourakan (HJU Keskusta 2020–2025) hankinnan valmistelun. Hankinnan valintaperusteet ja -kriteerit vahvistettiin teknisen ja ympäristölautakunnan kokouksessa asiantuntijaesittelyn kera 12.11.2019. Valintaan otettiin hinnan lisäksi laatulupaukset. Näistä yksi oli kevytväylien talviharjaukseen liittyvä lupaus n. 20 km matkalle. Parhaat yhteispisteet sai Destia Oy tarjouksellaan, jossa he lupasivat toteuttaa kaikki laatulupaukset.

Urakoitsijan valinnan jälkeen allekirjoitettiin urakkasopimus ja käynnistettiin hoitosuunnitelman laatiminen. Talven 2020–2021 talviharjausreitit pyrittiin valitsemaan niin, että halutessaan asukkaat voivat kulkea myös kadun vastakkaisella puolella eli ns. normaalin talvihoidon piirissä olevalla väylällä. Tähän päästiin lähes koko verkolla pl.

Aleksanterinkatu (kadun pohjoisreunassa kulkee vain jalkakäytävä; pyöräily kielletty) ja Mannerheiminkadulla (kevytväylä on vain toisella puolella katua). Koska Lahdessa on tällä hetkellä vain vähän aitoja pyöräväyliä, talviharjatut kevytväylät palvelivat myös kävelijöitä (pl. Aleksanterinkatu). Saadun palautteen mukaan useat ikäihmiset siirtyivät ulkoilemaan muulta katuverkolta nimenomaan sulanapidetylle katuverkolle.

Harjausmenetelmästä luopuminen kesken sopimuskauden on hankintalain vastainen kielletty sopimusmuutos.

Palautteeseen reagoiminen

Talvikaudella 2020–2021 kaupungin kunnossapito joutui todella vahvan arvostelun kohteeksi. Valitsemamme menetelmän koettiin liikaavan vaatteita, sen arvioitiin tuottavan ongelmia lemmikeille ja edelleen ongelmaksi nousi liian ajautuminen kiinteistöihin. Myös polkupyörien koettiin likaantuvan ja kesällä tulleen palautteen perusteella myös ruostuvan normaalia enemmän. Positiivista palautettakin vastaanotettiin. Matkalaukkuja oli helpompi vetää Matkakeskuksen lähialueella, kolmipyörälläkin oli kiva liikkua, kävely koettiin esteettömäksi ja pyöräilykin oli kivaa. Menetelmän ympärille rakennettiin Oulun tyyppinen whatsapp-ryhmä. Ryhmään kuuluu edustajia tilaajalta, pää- ja aliurakoitsijoilta sekä joitain aktiivisia talvipyöräilijöitä. Ryhmän tarkoitus on seurata pääasiassa talviharjattavien väylien tilannetta ja antaa kunnossapidolle suoraa palautetta. Kyseisen ryhmän palaute on ollut positiivista ja yhdessä on pyritty parantamaan toimintaa. Talviharjattavilla väylillä kulkeneet kävelijät ja pyöräilijät ovat näyttäneet lukuisia kertoja peukkuja tai tervehtineet koneen kuljettajille, jotka ovat olleet väyliä kunnossapitämässä.

Palautteisiin haettiin heti niiden ilmaantuessa tietoa materiaalin toimittajan kanssa yhdessä. Materiaali on itsessään täysin vesiliukoinen ja pestävissä pois pinnoilta vedellä ja yksinkertaisilla pesuaineilla. Formiaatin sulattamassa vedessä voi olla kuitenkin mukana esimerkiksi kadusta tai liikenteestä tulleita epäpuhtauksia ja ne aiheuttavat likaantumisen. Tassuongelmaa esiintyi kovilla pakkasilla, mutta ei kaikilla väylillä kulkeneilla koirilla. Kuten suola, myös formiaatit voivat aiheuttaa rikkoontuneella iholla ärsytystä ja kirvelyä. Mikäli koiralla on atooppinen iho, ihoärsytyksellä saattaa olla matalampi kynnyks. Tassuistakin formiaatti on pestävissä pois. Lähes kaikilla talviharjattavilla katuosuuksilla on tarjolla myös reittivaihtoehto, jossa talvikunnossapito on toteutettu perinteisesti:

auraamalla ja hiekoittamalla. Formiaattituotteet saivat talven aikana sosiaalisen median keskusteluissa jopa myrkyn maineen.

Formiaattituotteita ei ole luokiteltu kuitenkaan haitallisiksi, eivätkä ne sisällä vaarallisia ainesosia. Koska tuotteita ei ole luokiteltu vaarallisiksi, niistä ei tarvitse tehdä kemikaali-ilmoitusta Tukesille.

Talvikausi 2021–2022

Keväällä 2021 tehdyn palautekyselyn ja talven aikana saadun palautteen perusteella talviharjattavaa reittiä muutettiin tulevaa talvea varten.

Muutoksiin ajoivat nimenomaan kiinteistöjen asukkailta ja kivijalkayrityksiltä tullut palaute sohjon kulkeutumisesta liike- ja asuintiloihin. Muutoksen johdosta kantakaupungin läpi johtaneet Vesijärvenkadun reitti (väli Aleksanterinkatu-Lahdenkatu) sekä Lahdenkadun reitti (Rauhankatu-Mukkulankatu) poistettiin talviharjauksen piiristä. Lisäksi Tapparankadun osalta reitti siirrettiin kadun eteläreunasta pohjoisreunaan. Lisäyksenä talviharjausreittiin tulivat Uudenmaankadun kevyenliikenteenväylää Apilakadun risteyksestä etelään (lisäys noin 300 m; muutoksen jälkeen harjattava reitti ulottuu Eteläinen kehätie -sillan yli) sekä reitti Hämeenlinnantieltä Veikko Kankkosenraitin ja Salpausselänkadun kautta nk. jäähallinympyrään (Svinhufvudinkatu).

Kaluston kuluminen

Harjausmenetelmässä koneen kulkunopeus on alhaisempi kuin auratessa. Tiedossamme ei ole, että harjamenetelmään osallistuneessa kalustossa olisi ollut normaalista enempää kulumista tai korjaustarvetta.

Tulevat toimet

Kaupunkitekniikka ja hoidonjohtourakoitsija ovat aloittaneet selvityksen koneiden kehittämiseksi etenkin sulatuskemikaalin menekin seuraamiseksi ja kulutusmäärän säättämiseksi. Lisäksi selvitetään, voidaanko aura-harjalaite -yhdistelmää yhdistää nykyistä paremmin traktorikalustoon. Kehityskeskustelussa nousi esiin viime talven kovien pakkasjaksojen tilanne, josta negatiivinen palaute aiheutui. Ajouradoilla liikenne kuivattaa pakkasjaksojen aikana kadun pinnan ja sen vuoksi uusintakierroksille ei ole tarvetta. Kävelyn- ja pyöräilyn reiteillä sen sijaan liikenne ei saa aikaan samaa efektiä. Kaliumformiaatin sulatuskyky muihin materiaaleihin verrattuna yli 20 asteen pakkasilla on ylivoimainen. Kemikaalin teho kuitenkin pikkuhiljaa vähenee, jolloin väylälle on vaarassa syntyä kosteutta, joka on edelleen vaarassa jäätyä. Em. johdosta kuluneen talven pakkasjaksolla alkoi kaliumformiaatin lisäyskierre, jolloin väylät olivat kovillakin pakkasilla pitkään kauttaaltaan kosteina. Nykyinen urakoitsija on osoittanut olevansa motivoitunut harjausmenetelmän ja työtapojen jatkuvaan kehittämiseen. Uskomme, että myös pakkaskauden ongelmaan on löydettävissä kustannustehokas ratkaisu yhteistyössä urakoitsijan ja materiaalitoimittajan kanssa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: Mika Lastikka

Liitteet

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Valtuustoaloite: Lahden pyöriteiden puhtaaksi sulattaminen harjaaminen kallista ja tarpeetonta

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.10.2021

§ 391

Valtuustoaloite: Hiekattomat kevyenliikenteen väylät KV

978/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupungininsinööri Mika Lastikka p. 050 63891

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 29.09.2021

§ 44

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta merkitsee valtuustoaloitteen tiedokseen ja päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn todeten, että Lahdessa ei oteta käyttöön mahdollisuutta jättää osa kaduista tai niiden osista, kuten jalkakäytävistä ilman liukkaudentorjuntaa.

Perusteluosa

Valtuutettu Jouni Kaikkonen ja 3 muuta valtuutettua 25.1.2021:

”Teen valtuustoaloitteen, jossa Lahdessa kokeillaan tiettyjä kevyenliikenteen pätkiä kokonaan hiekoittamatta tai pätkiä, joissa toinen puoli väylästä on hiekoitettu ainoastaan. Nyt ei ole mitään mahdollisuutta lapsiperheenä liikkua talvivälineillä, kuten potkukelkalla, pulkalla tai suksilla edes lyhyttä kauppamatkaa, jolloin tulee mentyä sitten autolla. Tavoitteena on saada ihmisiä liikkumaan enemmän ja hiilijalanjälkeä pienemmäksi. Kokeilua voidaan toteuttaa mm. paikoissa missä menee molemmiin puolin ajotietä kevyenliikenteenväylä tai kevyenliikenteenväylä on tarpeeksi leveä. Myöskin hiljaisempia päätyviä autoteitä voisi hyödyntää talviliikkkumiseen olemalla hiekoittamatta niitä koko tien leveydeltä. Nyt tilanne on se, että tasaisetkin autotienpätkät ovat täysin umpeen hiekoitettuja.”

Vastaus aloitteeseen:

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta antaa raamit talvikunnossapidolle kaduille ja katuihin liittyville jalkakäytävillä sekä erillisille kevyen liikenteen väylille. Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten moottoriajoneuvoliikenteen, jalankulun ja polkupyöräilyn, tarpeet sekä

terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys. Kadun kunnossapito käsittää myös ne toimenpiteet, jotka talvella ovat tarpeellisia. Näitä toimia ovat mm. lumen ja jään poistaminen, kadun pinnan pitäminen tasaisena sekä liukkauden torjuminen. Laki antaa kunnalle mahdollisuuden päättää, jos liikenteelle ei aiheudu huomattavaa haittaa, että määrätty katu tai kadun osa pidetään talvella kunnossa vain osittain taikka että määrätyllä kadulla tai kadun osalla ei torjuta liukkautta, jotta sitä voidaan käyttää kulkemiseen. Liukkauden torjumatta jättämisestä on kuitenkin ilmoitettava.

Mikäli Lahdessa halutaan jättää osa väylistä talvella ilman liukkaudentorjuntaa, vaatii se voimassa olevan hallintosäännön ja delegointipäätösten perusteella katupäällikön päätöksen asiasta. Päätöksessä tulee yksilöidä ne väylän osat, joilla talvikunnossapitoa ei tulisi toteuttamaan kaikkien kunnossapidon tuotteiden osalta. Lain mukainen vaade siitä, että liukkauden torjunta jätetään toteuttamatta, vaatii asiasta varoittavien liikennemerkkien asentamisen maastoon. On hyvä muistaa, että kunnossa- ja puhtaanapitolaki tuo mukanaan kaksi vastuuta. Vahingonkorvausvastuu koskee kaupunkia ja kunnossapidossa se on ns. ankara vastuu. Näyttötaakka vahinkotapauksissa on aina kaupungilla, ts. kaupungin on osoitettava toimineensa riittävän huolellisesti. Toinen vastuu on rikosoikeudellinen vastuu, jota tällä hetkellä kantaa katupäällikkö. Em. syistä katupäälliköllä on velvollisuus järjestää kunnossapito ja huolehtia, mikäli liukkaudentorjuntaa ei osalla väylistä toteutettaisi, että mm. merkinnät maastossa ovat jatkuvasti kunnossa.

Aloitteen valmistelun yhteydessä on pyydetty muilta isoilta kaupungeilta tietoa, ovatko he tätä aloitteessa esiin nostettua lain mahdollisuutta käyttäneet? Vastauksia saatiin 8 kaupungista, huonojen kokemusten perusteella kaikissa kaupungeissa on kokeilusta luovuttu. Ongelmaksi on

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

koettu etenkin esteellisten liikkujien asema ja se, että vaikkapa ilkivallan johdosta varoittavia merkkejä poistuu katuverkolta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: Mika Lastikka

Liitteet

Valtuustoaloite Hiekattomat kevyenliikenteen väylät

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 23

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.10.2021

§ 392

Valtuustoaloite: Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja oppimisvajeen korjaaminen sekä lisätalousarvio
KV

3407/00.01.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

opetuksen palvelupäällikkö, Johanna Saastamoinen, p. 044 4163159

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 28.09.2021

§ 104

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Kilponen Lassi

Sivistyslautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen laaditun lausunnon mukaisesti, että lasten ja nuorten hyvinvointi- ja oppimisvajeen korjaamista sekä matalan kynnyksen mielenterveyden tukea toteutetaan lausunnossa esille tuotujen toimien mukaisesti.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä 19.4.2021:

”Lahden kaupunki teki viime vuonna 38,7 miljoonan euron ylijäämän.

Samaan aikaan lasten ja nuorten kasvu vastualueeseen on kohdistunut säästöjä, jotka entisestään koronan ohella heikentävät lasten ja nuorten hyvinvointia ja oppimisen edellytyksiä.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupungin viime vuoden ylijäämällä korjataan erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointivajetta seuraavin toimenpitein:

- Konkreettiset toimenpiteet sisältävä oppimisvajeen korjausohjelma, jolla luodaan edellytykset korjata syntyneet vajeet oppimisessa koulupäivien aikana muun muassa jakotuntien, erityisopetuksen ja avustajaresurssia lisäämällä.

- Lasten- ja nuorten matalankynnyksen mielenterveyden tukea vahvistamalla kouluilla, varhaiskasvatuksessa ja yhteistyössä Päijät-Soten kanssa.

Toimenpiteiden edellyttämä lisätalousarvio vuodelle 2021 tuodaan pikaisesti valtuustoon, jotta korjaavat toimet saadaan käyntiin viimeistään syyslukukauden alkaessa. Meillä on ylijäämäisen vuoden jälkeen varaa varmistaa lasten ja nuorten selviäminen koronakriisistä. Lasten ja nuorten jaksamisen ja oppimisen turvaaminen on myös kaupungin tulevaisuuden

talouden kannalta kannattava investointi.”

Lausunto

Laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin kivijalka. Opetuksella varmistetaan lapsille ja nuorille tasavertaiset mahdollisuudet oppia ja saada tukea opinpolun eri vaiheissa. Käynnissä oleva koronaepidemia on pitkittyttyään lisännyt koulutukselliseen tasa-arvoon liittyviä haasteita. Varhaiskasvatuksen ja koulun merkitys yhteisön keskuksena ja hyvinvoinnin edistäjänä kasvaa.

Lahden varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa on kehitetty päiväkotien ja koulujen toimintakulttuuria, tukitoimien toteutumista ja moniammatillista tukea yhteistyössä oppilashuollon ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa. Tavoitteena on päiväkotien ja koulujen vuorovaikutuskulttuurin kehittyminen ja toimintamallien vakiinnuttaminen osaksi lähipäiväkodeissa/-kouluissa toteutettuja tukitoimia. Tavoitteena on kaventaa toimintakulttuurisia eroja sekä asuinalueen väestöstä johtuvien erojen kaventamista toteuttamalla tukitoimia niitä tarvitseville lapsille, nuorille ja heidän perheilleen.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuslain mukaan lapsella on oikeus saada varhaiskasvatussuunnitelman mukaista varhaiskasvatusta sekä riittävää oppimisen ja kehityksen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Toimintavuoden 2021–2022 laadukkaan varhaiskasvatuksen mahdollistamiseksi on varmistettava, että kaikilla lapsilla on mahdollisuudet osallistua täysipainoisesti varhaiskasvatukseen ja että koronaepidemian heijastusvaikutukset lasten kehitykseen ja oppimiseen

sekä tuen järjestämiseen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetukseen jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Varhaiskasvatus on kehittänyt toimintaansa Tasa-arvo ja laadun kehittäminen -hankkeessa. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun avustuksen turvin on palkattu tvt-koordinaattori, kaksi S2 opettajaa (maahanmuuttajien tukeminen suomi toisena kielenä oppimiseen) ja yhdeksän varhaiskasvatuksen sosionomia (sosionomien tilalla voi olla myös hoitajia, mikäli kelpoisia hakijoita ei ole ollut riittävästi). Kehittämistoiminta jatkuu vuoden 2021 loppuun saakka (liite).

Koronaepidemian aikana 269 lapselle on myönnetty maksuvapautus asiakasmaksusta johtuen karanteeniin asettamisesta. COVID19 - valtionavustuksen turvin on saatu palkattua resurssiopettajia sekä avustajia antamaan ohjausta ja tukea niille lapsille, joilla on havaittu oppimisvajetta (liite).

Esi- ja perusopetus

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Erityisesti vuosina 2021-2022 tavoitteena on varmistaa esiopetusta antavien päiväkotien ja perusopetuksessa peruskoulujen edellytykset tukea heikommassa asemassa olevien oppilaiden, vieraskielisten oppilaiden, erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden sekä maahanmuuttotustaisten oppilaiden oppimista. Lisäksi tuetaan niitä lapsia ja nuoria, joiden syrjäytymisen riskiä koronaepidemian pitkittyminen on erityisesti lisännyt ja ennaltaehkäistään koulupoissaoloja ja koulupudokkuutta. Kevään 2021 aikana Koronaepidemian hillitsemisestä johtuvia etäopetusjaksoja oli viikoilla 10-17, joiden aikana oppilaille kertyi poissaoloa lähiopetuksesta 13

046 jaksoa (luku sisältää kaikkien etäopetuksessa olleiden oppilaiden jaksot).

Lahden kaupunki on hakenut vuosille 2021 – 2022 Opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionavustuksia lasten ja nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseen usean avustuksen kautta (liite). Saatu avustus on yhteensä 7 130 763 €. Avustuksella tuetaan pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä tukemalla opetuksen järjestäjiä toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden, vuorovaikutuksen ja lähikouluperiaatteen vahvistamiseen sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen. Avustuksella paikataan myös oppimisvajetta, joka on syntynyt koronaepidemiasta aiheutuneiden etäopetusjaksojen ja karanteeniin asettamisten vuoksi. Avustus kohdentuu tukiopetukseen, osa-aikaiseen erityisopetukseen, oppilaanohjaukseen ja S2-opetukseen (suomi toisena kielenä opetus).

Lahden perusopetuksessa on kohdennettu tukitoimia myös kieli- ja kulttuuriryhmien koulunkäynnin tukemiseen ja kouluyhteisöön kotoutumiseen kulttuuritulkkitoiminnan avulla. Toiminta saatiin vakiinnutettua 1.6.2021 alkaen lisätalousarviossa 2021 kolmen kulttuuritulkin työtehtävän vakinaistamiseksi.

Matalan kynnyksen tuki lasten ja nuorten mielenterveydelle

Psykologi- ja kuraattoripalveluihin saatiin lisätalousarvioissa kahden psykologin vakanssi toisen asteen koulutukseen. Perusteluna tässä erityisesti oppivelvollisuuden laajeneminen, mutta myös koronan aiheuttamaan tuen tarpeen lisääntymiseen pystytään tällä tavoin paremmin vastaamaan. Asiakasmäärät ovat lisääntyneet psykologi- ja kuraattoripalveluissa selkeästi: viime lukuvuonna asiakkaita oli noin 500

enemmän kuin edellisenä lukuvuonna. Tehtävät täytetään syys-lokakuussa. Kesän aikana valmisteltiin myös hankehakemus opetus- ja kulttuuriministeriölle. Hankerahoitusta haetaan yhteensä 14 kuraattorin ja psykologin palkkaamiseen. Omarahoitusosuus on 30 %. Hanke liittyy valmistelussa olevaan lakimuutokseen, jonka myötä psykologi- ja kuraattoripalveluihin tulisi sitovat mitoitukset, kuraattoreiden osalta jo vuoden 2022 alussa. Lakivalmistelu on kesken, eikä ole tiedossa, mitkä sitovat mitoitukset lopulta tulevat olemaan.

Hyvinvointikuntayhtymässä on käynnistynyt alaikäisten mielenterveys- ja perheneuvolapalvelut-yksikkö, joka on ollut toiminnassa vajaan vuoden. Erityisesti nuorten palveluissa on vaikea jonotilanne, mistä on keskusteltu hyvinvointikuntayhtymän johdon kanssa. Psykologi- ja kuraattoripalveluiden ja alaikäisten mielenterveyspalveluiden välille on luotu yhteistyörakenteet, jotta asiakasprosesseista tulisi mahdollisimman sujuvia ja jotta kaikkia apua tarvitsevia lapsia, nuoria ja perheitä pystyttäisiin auttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Tänä syksynä käynnistyy myös valmistelu psykologien ja kuraattoreiden siirtymisestä hyvinvointialueen organisaatioon vuoden 2023 alusta. Myös tässä valmistelussa tulee edelleen kehittää sujuvia palvelupolkuja ja yhteistyöprosesseja.

Yhteenveto lausunnosta

Lasten ja nuorten tukeminen on tärkeää hyvinvoinnin, oppimisen ja kehityksen edistämiseksi. Laadukas varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus muodostavat eheän opinpolun, jossa toteutuu yhdenvertaiset mahdollisuudet oppia. Lahden kaupungissa lasten ja nuorten tukemista toteutetaan päiväkotien, koulujen oppilashuollon palveluissa. Psykologi- ja kuraattoripalveluiden ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän

alaikäisten mielenterveyspalveluiden välille on luotu yhteistyörakenteet, jotta asiakasprosesseista tulisi mahdollisimman sujuvia ja jotta kaikkia apua tarvitsevia lapsia, nuoria ja perheitä pystyttäisiin auttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Lahden kaupunki on hakenut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionavustusta yhteensä 7 130 763 €. Avustuksella tuetaan pysyvien toimintamallien, rakenteiden ja käytänteiden kehittämistä sekä kohdennetaan suoraan tukitoimia oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömään ja riittävän varhaiseen tukeen. Avustuksella paikataan myös oppimisvajetta, joka on syntynyt koronaepidemiasta aiheutuneiden etäopetusjaksojen ja karanteeniin asettamisten vuoksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: Sivistyslautakunta, opetuksen palvelupäällikkö Johanna Saastamoinen

Liitteet

Liite_valtionavustus lasten ja nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen 2021-2022 (1)

Valtuustoaloite

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

opetuksen palvelupäällikkö, Johanna Saastamoinen, p. 044 4163159

opiskeluhuollon palvelupäällikkö, Eija Kinnunen, p. 050 5391660

psykologian erikoispsykologi, Hannele Tommo, p. 044 7161409

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 28.09.2021

§ 105

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Opetus- ja kasvatusjohtaja Kilponen Lassi

Sivistyslautakunta antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen, että sosiaalisten taitojen ennaltaehkäisevää toimintaa kouluissa jatketaan laaditun lausunnon mukaisesti.

Lahden sosialidemokraattinen valtuustoryhmä 19.4.2021:

”Autismikirjon ydinoireisiin kuuluvat sosiaalisen kanssakäymisen haasteet vaikeuttavat sosiaalisten suhteiden luomista ja ylläpitämistä.

Autismikirjon oireyhtymä vaikuttaa merkittäväällä tavalla myös kognitiivisesti hyvätasoisen ihmisen toimintakykyyn ja näkyy haasteina mm. sosiaalisessa kommunikaatiossa ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa.

Sosiaalisten taitojen vaikeudet johtavat usein yksinäisyyteen ja syrjäytymiseen. Kavereita ei ole ja ulkopuolisuuden tunne voi olla merkittävää. Autismi kirjon ydinoireita ei voida hoitaa lääkityksellä, vaikka esim. kuormituksen aiheuttamia oireita niillä usein hoidetaankin. Sen sijaan oireiden varhainen tunnistaminen ja henkilön yksilöllisiin tarpeisiin räätälöity oikea-aikainen ja riittävä psykoedukatiivinen ja muu kuntoutus auttavat autismikirjon ihmistä pärjäämään oireidensa kanssa. Lapsen ja nuoren kohdalla olisi hyvä löytää keinoja, joilla voitaisiin mahdollistaa heidän osallistumistaan lasten ja nuorten elämänpiiriin kuuluviin tavanomaisiin toimintoihin. Nepsy-lapsille tyypilliset puutteet sosiaalisissa taidoissa kuitenkin vaikeuttavat ns. normaalien kaverisuhteiden muodostamista samoin kuin esimerkiksi harrastuksiin osallistumista.

Matalan kynnyksen ryhmätoiminta kohdistettuna esim. sosiaalisten taitojen harjoitteluun olisi toimiva keino ennalta-ehkäistä ja vähentää sosiaalseen kanssakäymiseen liittyviä, nepsy -lasten itsetuntoa ja minäkuvaan nakertavia huonoja kokemuksia. Nämä ennaltaehkäisevät toiminnot vähentävät neurologisia oireita omaavien (autismikirjo, ADHD

ja Touretten oireyhtymä) lasten ja nuorten riskiä neuropsykiatristen oireiden syvenemiseen. Tällä hetkellä Lahdessa tällainen ennaltaehkäisevä ja ylläpitävä toiminta puuttuu. Kun tilanne kriisiytyy voi päästä lasten psykiatrian sosiaalisten taitojen ryhmään. Ryhmä kestää kuitenkin vain puoli vuotta ja tavoittaa vain joitain apua tarvitsevia. Kun tilanne paranee ei kuulu enää erikoissairaanhoidon palveluiden piiriin, ja tippuu täysin tyhjän päälle. Apua saa vain, jos tilanne uudelleen kriisiytyy. Esim. lapsi/nuori masentuu tai on itsetuhoinen. Erikoissairaanhoidon sijaan/rinnalla sosiaalisten taitojen ryhmiä tulisi perustaa Lahdessa sivistystoimen piiriin. Kaupungin tulisi myös palkata ammattilaisia, joiden yhtenä tehtävänä voisi olla sosiaalistaitojen ryhmien vetäminen. Tässä esim. nuorisotoimi voisi olla yhtenä osana mukana. On tärkeää, että ryhmät eivät jää opettajien vastuulle. Ryhmien järjestäminen sivistystoimen piirissä erikoissairaanhoidon sijaan olisi myös kustannustehokasta ja tavoittaisi merkittävästi enemmän lapsia ja nuoria kuin erikoissairaanhoidon piirissä järjestettynä.

THL:n vuonna 1997 syntyneiden kohorttitutkimuksen mukaan, vuonna 1997 syntyneistä nuorista, jotka olivat saaneet autismikirjon diagnoosin, 18 % oli ollut sijoitettuna kodin ulkopuolelle ainakin kerran ennen 18 vuoden ikää. Saman ikäryhmän nuorista, joilla ei ollut autismediagnoosia, oli ollut sijoitettuna 5,7 %.

Lastensuojelun sijoitus on kallis toimenpide suhteessa sen vaikuttavuuteen. Inhimillisesti ja kansantaloudellisesti kannattavampaa olisi tunnistaa ja luoda autismikirjon lapsiperheitä varhaisessa vaiheessa tukevia palvelurakenteita. Arjen ennustettavuus, selkeys ja samankaltaisina toistuvat tapahtumat luovat autismikirjon ihmisille turvaa ja kannattelevat myös vaikeissa tilanteissa. Juuri tästä syystä olisi tärkeä tukea autismikirjon lapsen selviytymistä ensisijaisesti siinä ympäristössä missä

hän elää, ja tuoda palvelut ja tuki hänen toimintaympäristöönsä ja arkeen sopivissa muodoissa. Lastensuojelun keskusliiton laskelmien mukaan yksi vuosi sijoitettuna maksaa saman verran kuin 3000 tuntia kotipalvelua tai 400 perheneuvolakäyntiä tai seitsemän vuotta intensiivistä perhetyötä. Näidenkin laskelmien valossa, kuntien on järkevää panostaa tämän kaltaisiin ennaltaehkäiseviin palveluihin. Sosiaalistentaitojen ryhmät kouluympäristössä voisivat olla yksi tällainen palvelu. Asiaa on järkevää lähteä toteuttamaan juuri nyt myös tulevan soteuudistuksen takia. Sote uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät maakuntien järjestettäväksi, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy kunnilla. Kunnille on suunniteltu otettavan käyttöön hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE -kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös soteuudistuksen jälkeen. Kuntien palkitseminen vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan ja maakunnan edellytys. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvun hillitseminen vaatii, että hyvinvointia ja terveyttä edistetään laajalti ihmisten arkiympäristöissä. HYTE –kerroin lasketaan siihen valittujen indikaattoreiden pohjalta, mistä löytyy mm. Omat osuutensa peruskouluihin sekä koulupudokkaisiin liittyen. Alustavasti on kaavailtu, että jaettava summa olisi noin 100 miljoonaa euroa. Sosiaalisten taitojen ryhmätoiminnan järjestäminen koulutoimen yhteydessä olisikin myös mitä parhainta HYTE –toimintaa. Sosiaalistentaitojen ryhmätoiminta osana sivistystoimen palveluja olisi loistava ennaltaehkäisyn työkalu. Ryhmät toimisivat kuntouttavana toimintana, mutta myös mahdollisuutena tutustua ja solmia

ystävyyssuhteita vertaisiin. Kokemus siitä, ettei olekaan yksin on merkittävä voimavara, oli sitten nepsy tai ei. Jokainen meistä haluaa tuntea kuuluvansa johonkin. Lahden sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Lahdessa lähdetään selvittämään mahdollisuutta järjestää sosiaalistentaitojen ryhmätoimintaa osana sivistystoimen palveluja. Tässä tulisi hyödyntää perustason toimijoiden osaamista. Valtuustoryhmä toivoo viranhaltijoilta toimintasuunnitelmaa sekä kustannusarviota. Toiminnasta tulee myös tehdä vaikuttavuusarviointi.”

Lausunto

Valtuustoaloitteessa on otettu esille tärkeä aihe; miten auttaa nepsy-lapsia kuntoutumaan ja kehittämään sosiaalisia taitojaan mahdollisimman hyvin arjen ympäristöissä. Lahden kaupungissa on asiaa työstetty viime vuosien aikana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppimisen tuen suunnitelmatyössä ja erilaisissa yhteistyöhankkeissa (liite: Hanketoiminta oppimisen tuen toimintamallien kehittämisessä). Myös Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa tehty yhteistyö, ja kehitetyt arjen tuen palvelut, tukevat lapsia ja perheitä matalalla kynnyksellä. Toimintaa kehitetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.

Lapsi, jolla on autismitilaston häiriö tai muita neuropsykiatrisia piirteitä, hyötyy siitä, että arki on mahdollisimman säännöllistä ja ennakoitua. Keskeinen osa erityislapsen kuntoutusta on auttaa lähiympäristön aikuisia toimimaan lapsen kanssa vahvistamalla tietoutta erityislapsen kohtaamisesta ja tukemisesta ja tarjoamalla välineitä hyvän arjen toteuttamiseen. Neuropsykiatrisesti oirehtivan lapsen kuntoutus tulee suunnitella aina yksilöllisten tarpeiden mukaisesti yhteistyössä verkoston eri toimijoiden kesken. Se toteutuu parhaimmillaan osana jo olemassa

olevaa arkea, jolloin lapsen oppimien taitojenkin siltaaminen toimintaympäristöönsä tapahtuu luontevimmin.

Sivistystoimen ensisijainen tehtävä on tarjota riittävä tuki kouluun ja varhaiskasvatukseen, jotta myös valtuustoaloitteessa esitettyjä sosiaalisia ja tunnetaitoja voidaan harjoitella irrottamatta lasta omasta arkiympäristöstään ja ulkoistamatta taitojen harjoittelua erillisille toimijoille.

Lapselle annettava tuki ja ohjaus suunnitellaan moniammatillisessa yhteistyössä lapsen ja huoltajan kanssa. Suunnitelman tavoitteet, tukitoimet ja niiden toteutus kirjataan varhaiskasvatuksessa lapsen VASUun (Varhaiskasvatussuunnitelma) ja esi- ja perusopetuksessa oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin (henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma). Tuen antaminen on kokonaisvaltaista lapsen kehityksen ja oppimisen tukemista hänen luontaisessa arjen ympäristössä.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että *matalan kynnyksen ryhmätoiminta kohdistettuna esim. sosiaalisten taitojen harjoitteluun olisi toimiva keino ennalta-ehkäistä ja vähentää sosiaalisesta kanssakäymisestä liittyviä, nepsy - lasten itsetuntoa ja minäkuvaa nakertavia huonoja kokemuksia.*

Lahden peruskouluissa toteutetaan laajasti tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelua osana koulupäivää. Lahden kaupungin perusopetuksessa toteutettiin kysely oppilas, huoltaja ja opettajajäsenillä laajennetuille oppilashuoltoryhmille huhti-toukokuussa 2021. Kyselyn tarkoituksena oli saada tarkempaa tietoa oppilashuollon painopistealueina olevien asioiden edistymisestä ja tehdä näkyväksi kouluissa tehtävää oppilashuollollista työtä. Yhtenä asiana selvitettiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä vuorovaikutusta tukevilla toimilla. Kyselytulos toi esille kattavasti kouluissa

käytössä olevia menetelmällisiä ohjelmia ja työskentelykäytänteitä (liite: Kysely laajennetuille oppilashuoltoryhmille s. 10-19).

Lahden perusopetuksen opetushenkilöstöä on koulutettu säännöllisesti vuodesta 2015 lähtien Nepsy –koulutuksin. Koulutuksia on järjestetty sekä lyhytkestoisena kahden päivän Mini-Nepsy –koulutuksina että pitkäkestoisena Neuropsykiatrinen valmentaja –koulutuksena. Lyhytkestoinen koulutus antaa valmiuksia käytännönläheisiin ja ratkaisukeskeisiin menetelmiin työskennellessä neuropsykiatrisesti oireilevan lapsen kanssa. Pitkäkestoinen koulutus antaa valmiuden toteuttaa Nepsy –valmennusta yksittäiselle lapselle tai kohdennetusti menetelmällisenä ryhmäohjauksena. Sosiaalisten taitojen harjoittelu on tuotu osaksi koulupäivän aikana oppilaalle annettavaa ohjausta. Koulussa käytössä olevien sosiaalisten taitojen harjoitusohjelmien käyttöön opetushenkilöstö saa ohjausta mm. Perusopetuksen tutoropettajan ja koordinointi- ja konsultointityötä toteuttavien alueellisten erityisopettajien opastamana. Koulujen käytössä olevat harjoitusohjelmat on koottu liitteeseen (liite: Ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen toimintamalleja).

Valtuustoaloitteessa esitetään, että *kaupungin tulisi myös palkata ammattilaisia, joiden yhtenä tehtävänä voisi olla sosiaalisten taitojen ryhmien vetäminen. Tässä esim. nuorisotoimi voisi olla yhtenä osana mukana. On tärkeää, että ryhmät eivät jää opettajien vastuulle.*

Lahden peruskoulut tekevät yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Yhtenä yhteistyökumppanina on nuorisotoimi. Jokaisella yhtenäiskoululla ja yläkoululla on kokoaikainen koulunuorisotyöntekijä. Nuorisotyö koulussa on ennaltaehkäisevää, opetusryhmien kanssa tehtävää työtä.

Koulunuorisotyöntekijä on mukana kehittämässä ja kokeilemassa

uudenlaisia työskentelytapoja. Hyviä kokemuksia on saatu esimerkiksi koulunuorisotyöntekijän ja kuraattorin sekä koulunuorisotyöntekijän ja opettajan välisestä parityöskentelystä pienryhmien kanssa.

Pienryhmätoiminnan lisäksi nuorisotyö liittyy opetukseen nuoren sosiaalisia valmiuksia ja arjen taitoja tukevaa toimintaa.

Valtuustoaloitteessa *toivotaan viranhaltijoilta toimintasuunnitelmaa sekä kustannusarviota. Lisäksi toivotaan vaikuttavuusarviointi.*

Toiveeseen todetaan tässä lausunnossa, että

Sivistystoimen ensisijainen tehtävä on tarjota riittävä tuki kouluun ja varhaiskasvatukseen, jotta myös valtuustoaloitteessa esitettyjä sosiaalisia ja tunnetaitoja voidaan harjoitella irrottamatta lasta omasta arkiympäristöstään ja ulkoistamatta taitojen harjoittelua erillisille toimijoille. Neuropsykiatrisesti oirehtivan lapsen kuntoutus suunnitellaan aina yksilöllisten tarpeiden mukaisesti yhteistyössä lapsen asioissa kootun verkoston toimijoiden kesken. Kuntoutus toteutetaan lapselle tuttujen aikuisten kanssa, jotta opittujen taitojen siltaaminen toimintaympäristöön tapahtuu luontevimmin. Täten valtuustoaloitteessa esille tuodun kustannusarvion laatiminen ei ole relevanttia.

Kaikilla Lahden kouluilla on käytössä sosiaalisten taitojen harjoitusohjelmia. Kukin koulu kirjaa vuosisuunnitelmaansa sosiaalisten taitojen harjoitusohjelmien käytön. Harjoitusohjelmien käyttö on siten suunnitelmallista ja niiden toteutusta tehdään yhteistyössä koulun kumppaneiden kanssa. Opetushenkilöstö saa koulutusta ja ohjausta harjoitusohjelmien käyttöön. Oppimisen tuen toimintamalleja kehitetään suunnitelmallisesti ja hanketoiminta tukee kehittämistyötä.

Kouluilla käytössä olevia vuorovaikutusta tukevia toimia on selvitetty kyselyllä keväällä 2021. Kyselyn raporttiin on koottu kattavasti koulujen

toimet, joiden vaikuttavuutta tullaan seuraamaan osana Lahden lasten ja nuorten hyvinvointityötä, oppilashuoltoryhmien ja koulujen vuosittaista itsearviointia.

Lausunnon liitteet:

Hanketoiminta oppimisen tuen toimintamallien kehittämisessä

Raportti-kysely laajennetuille oppilashuoltoryhmille

Ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen toimintamalleja

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: Sivistyslautakunta, opetuksen palvelupäällikkö Johanna Saastamoinen

Liitteet

Hanketoiminta oppimisen tuen toimintamallien kehittämiseksi

Raportti-Kysely laajennetuille oppilashuoltoryhmille 2021ocx

Ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen toimintamalleja

Valtuustoaloite: Sosiaalisten taitojen ennaltaehkäisevää ryhmätoimintaa kouluihin

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 375, § 376, § 377, § 378, § 379, § 380, § 381, § 382, § 383, § 385,
§ 387, § 389, § 390, § 391, § 392, § 393

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136
§:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä
kunnallisvalitusta.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 384, § 386, § 388

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,
Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston)**

aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi
puh. 03 814 2214
Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan

päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.